

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน

ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจกระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๖๐

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

อ.พ.๔๐/๒๕๖๐

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

**ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม**

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

๑.๒ เหตุผล

โดยที่การบริหารงานของรัฐจะต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส เปิดเผย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ประกอบกับต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และกลไกในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเข้มงวด และเป็นการสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๒๙ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้^๑

๑.๓.๑ บทนิยาม

กำหนดนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “หน่วยงานของรัฐ” “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” “กฎ” “คู่สมรส” “ญาติ” “โดยทุจริต” “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” “ปกติประเพณีนิยม” และ “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” (ร่างมาตรา ๓)

๑.๓.๒ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กำหนดหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการโดยยึดประโยชน์ส่วนรวมของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญ สุจริตและเที่ยงธรรม ไม่กระทำการที่จะก่อให้เกิดความไม่เชื่อถือหรือความไม่ไว้วางใจ และไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ร่างมาตรา ๔)

๑.๓.๓ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้ามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ร่างมาตรา ๕)

๑.๓.๔ กรณีบุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นตามมาตรา ๕ วรรคห้า

กำหนดโทษกรณีบุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นตามมาตรา ๕ วรรคห้า โดยรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความดังกล่าว (ร่างมาตรา ๖)

๑.๓.๕ ของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ

กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือตามที่ได้รับมอบหมาย และกำหนดห้ามคู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจาก

^๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, “บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.” ๒๕๖๐. (อัดสำเนา)

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นสิ่งที่อาจได้รับตามกฎหมายหรือกฎหรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗)

๑.๓.๖ การไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยการกระทำความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กำหนดระยะเวลาดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำหรับดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดมีพฤติการณ์ส่อว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ (ร่างมาตรา ๘)

๑.๓.๗ การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ทำงานในธุรกิจของเอกชน

กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ที่ยังไม่ถึงสองปี เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือดำรงตำแหน่งอื่นในธุรกิจของเอกชน ซึ่งเคยอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตนในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี และรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากธุรกิจของเอกชนดังกล่าวเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่ธุรกิจนั้นปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในกิจการงานตามปกติ (ร่างมาตรา ๙)

๑.๓.๘ การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการหรือหน่วยงานของรัฐ กระทำโดยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือใช้ความลับดังกล่าวไปโดยทุจริต

กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการหรือหน่วยงานของรัฐ กระทำโดยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งตนได้รับหรือรู้ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง หรือใช้ความลับดังกล่าวไปโดยทุจริต เว้นแต่ความนั้นมีได้เป็นความลับอีกต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐)

๑.๓.๙ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าร่างสัญญาของรัฐทำขึ้นโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันของผลประโยชน์

กำหนดกรณีที่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจร่างสัญญาของรัฐแล้วปรากฏเหตุอันควรเชื่อว่าสัญญาดังกล่าวกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมซึ่งอาจมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำสัญญาดังกล่าวให้สำนักงานอัยการสูงสุดแจ้งความเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐซึ่งจะเป็นคู่สัญญาและหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นสังกัดอยู่ และให้เสนอร่างสัญญานั้นและแจ้งความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

หรือองค์กรที่มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ ในระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรดังกล่าว ให้ระงับการทำสัญญาไว้ก่อนจนกว่าคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรดังกล่าวจะมีมติหรือสั่งให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด (ร่างมาตรา ๑๑)

๑.๓.๑๐ ผลของสัญญาของรัฐที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการทำหรือให้ความเห็นชอบสัญญานั้นโดยทุจริตหรือทำขึ้นโดยมีลักษณะเป็นการขัดกันของผลประโยชน์

กำหนดให้สัญญาของรัฐที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการทำหรือให้ความเห็นชอบสัญญานั้นโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้มีผลเป็นโมฆะ หรือให้ดำเนินการตามสัญญาต่อไป หรือให้มีผลเป็นโมฆะเฉพาะส่วน แล้วแต่กรณี และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งต่อไป (ร่างมาตรา ๑๒)

๑.๓.๑๑ กรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าสัญญาใดทำขึ้นโดยทุจริตหรือโดยมีลักษณะเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๒

กำหนดกรณี que ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าสัญญาใดมีลักษณะตามมาตรา ๑๒ ให้เสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๑๒ ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๓)

๑.๓.๑๒ การยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อระงับสัญญาสัมปทานของรัฐ หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน

กำหนดบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด ในกรณีที่สัญญาที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง เป็นสัญญาสัมปทานของรัฐ หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน และกำหนดระยะเวลาไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งกำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด (ร่างมาตรา ๑๔)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

**๑.๓.๑๓ การยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อระงับ
โครงการของรัฐ**

กำหนดให้นำกระบวนการตามมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับโครงการของรัฐที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำโครงการดังกล่าว โดยในกรณีนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภายในสองปีนับแต่วันเริ่มโครงการ เพื่อสั่งให้ยุติโครงการหรือสั่งให้นำโครงการดังกล่าวกลับไปทบทวนใหม่เพื่อแก้ไขให้รัฐไม่เสียประโยชน์ (ร่างมาตรา ๑๕)

**๑.๓.๑๔ กำหนดให้การพิจารณา การมีคำสั่ง และการอุทธรณ์คำสั่งของ
ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม**

กำหนดให้การพิจารณา การมีคำสั่ง และการอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๕ เป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา (ร่างมาตรา ๑๖)

**๑.๓.๑๕ การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแสดงข้อมูลและรายได้จากการดำรง
ตำแหน่ง การประกอบอาชีพ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่น ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.**

กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม ดูแล กำกับ ตรวจสอบ หรือดำเนินคดีและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดต้องแสดงข้อมูลและรายได้จากการดำรงตำแหน่ง การประกอบอาชีพ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลและรายได้ดังกล่าวด้วย (ร่างมาตรา ๑๗)

**๑.๓.๑๖ การจัดให้มีหน่วยงานพิเศษเพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับ
ใช้พระราชบัญญัตินี้**

กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีหน่วยงานพิเศษขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำข้อกำหนดและคู่มือการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเอกชน และมีหน้าที่ตอบข้อหารือที่หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๘)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๓.๑๗ กำหนดให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๙)

๑.๓.๑๘ บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๗ (ร่างมาตรา ๒๐ ร่างมาตรา ๒๑ ร่างมาตรา ๒๒ ร่างมาตรา ๒๓ และร่างมาตรา ๒๔)

๑.๓.๑๙ กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (ร่างมาตรา ๒๕)

๑.๓.๒๐ กำหนดกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องได้รับโทษหนักขึ้น (ร่างมาตรา ๒๖)

๑.๓.๒๑ บทเฉพาะกาล

กำหนดมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) มาใช้บังคับจนกว่าจะมีระเบียบตามมาตรา ๕ วรรคหก (ร่างมาตรา ๒๗) และกำหนดมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๘)

๑.๓.๒๒ มาตรารักษาการ

กำหนดให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน (ร่างมาตรา ๒๙)

๑.๔ สรุปผลการวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบในการตรากฎหมาย

๑.๔.๑ สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เพื่อให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

ประชาชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ^๒

^๒ ที่มา : หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๔.๒ สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตามข้อเสนอของผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้มีการประชาสัมพันธ์รับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางแก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้ความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังนี้

๑) ข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ กระทรวงกลาโหม เสนอให้เพิ่มถ้อยคำในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญฯ ฉบับที่ผ่านการลงประชามติแล้ว

๑.๒ สำนักงานอัยการสูงสุด และสถาบันวัคซีนแห่งชาติ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับคำว่า “ทรัพย์สินมีราคาเล็กน้อย” ในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ที่จะใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นข้อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ชี้แจงว่าเป็นถ้อยคำที่มีใช้ในมาตรา ๓๓๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงเป็นถ้อยคำที่มีความชัดเจนมีแนวทางการใช้การตีความโดยคำพิพากษาศาลอยู่แล้ว ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และสถาบันวัคซีนแห่งชาติพอใจและเห็นด้วย

๑.๓ กระทรวงการต่างประเทศ มีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๒) เสนอเงื่อนไขให้เจ้าหน้าที่ที่ทราบนโยบายหรือร่างกฎหมายอาจเอื้อประโยชน์ต่อกิจการของตน คู่สมรส บุตรหรือบิดามารดา ให้แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลประกอบการพิจารณาด้วย และหากผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลเห็นชอบ ให้ถือว่าเป็นกรณีที่ยกเว้นการกระทำที่จะทำให้ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและส่วนรวม และการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ ตามร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ต้องเป็นการใช้ทรัพย์สินโดยเจตนาเท่านั้นจึงจะเป็นความผิด

๑.๔ กระทรวงกลาโหม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่ตนสังกัดหรือที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ไปเพื่อประโยชน์ของตนหรือผู้อื่นซึ่งทำได้ในกรณีได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยเห็นว่า ควรเพิ่มถ้อยคำ “ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งไว้ในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น”

๑.๕ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีความเห็นเกี่ยวกับร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๖) (ข) ว่า การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดลักษณะการกระทำซึ่งเป็นความผิดอาญาจะขัดต่อหลักที่ว่ากฎหมายอาญาที่มีโทษต้องตราขึ้นโดยองค์นิติบัญญัติ คณะกรรมาธิการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นชอบกับข้อสังเกตดังกล่าว

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และกระทรวงพลังงาน มีความเห็นว่าการรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามร่างมาตรา ๗ อาจเป็นการสร้างภาระให้กับคู่สมรส และญาติของเจ้าหน้าที่ ควรระบุให้ชัดเจนว่า เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ หรือความรับผิดชอบทางราชการ โดยตรง เพื่อใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลาง

๑.๗ สำนักงานศาลยุติธรรม มีความเห็นในประเด็นสัญญาทางแพ่ง ตามร่างมาตรา ๑๒ หรือโครงการของรัฐตามร่างมาตรา ๑๕ กำหนดให้ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งทางแพ่งว่าสัญญาหรือโครงการใดมีการกระทำโดยทุจริต โดยให้สัญญาเป็นโมฆะหรือยุติโครงการ แต่ไม่ได้กำหนดว่าสัญญาที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับใดหรือต้องเป็นโครงการใหญ่เพียงใด อาจทำให้มีคำร้องเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นจำนวนมาก ควรให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว

๒) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์ สำนักข่าวต่าง ๆ มีรายงานการเข้าชมหรือแชร์ข้อมูลต่อ มีดังนี้

(๑) สำนักข่าวอิสรา รายงานการแชร์ข้อมูลผ่าน Facebook จำนวน ๔๗ ราย

(๒) สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า รายงานการแชร์ข้อมูลผ่าน Facebook จำนวน ๔๕

ราย

๓) สรุปข้อมูลจากการรับฟังความเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. บนเว็บไซต์ สำนักงาน ป.ป.ช. ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ดังนี้

(๑) จำนวนผู้เข้าชมร่างพระราชบัญญัติฯ บนเว็บไซต์ จำนวน ๖๘๘ ราย

(๒) มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๗ ราย โดยมีรายละเอียดสาระสำคัญ

สรุปได้ ดังนี้

๒.๑ อยากเสนอให้มีมาตรการกลั่นกรอง ร่างสัญญาที่หน่วยงานของรัฐทำขึ้น เสนอต่อหน่วยงานตรวจสอบก่อนเพื่อจะได้เป็นแนวทางป้องกัน ก่อนที่ความเสียหายจะเกิดขึ้น

๒.๒ ไม่เห็นด้วยเพราะองค์กรตรวจสอบจะมีอำนาจพิพากษาว่าใครผิดเสมือนศาลสูงสุดไม่ได้ ข้อเสนอแนะควรอยู่ภายใต้กรอบอำนาจของศาลเป็นผู้ตัดสินว่าใครผิดหรือไม่ จึงจะเป็นการยุติธรรมแก่ผู้จะถูกพิพากษาว่าเขากระทำผิดและศาลจะเป็นผู้กำหนดว่าจะลงโทษตามสิ่งที่เขากระทำผิดจริง

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๒.๓ สมควรให้บังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ เนื่องจาก

๒.๓.๑ การขัดกันแห่งผลประโยชน์จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอนเอียง การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์จะทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงตรง

๒.๓.๒ การขัดกันแห่งผลประโยชน์เป็นสาเหตุสำคัญให้เกิดการทุจริต การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์จะเป็นการป้องกันการทุจริตไปในตัวด้วย

๒.๓.๓ การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์เป็นการลดการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐโดยไม่จำเป็น เช่น กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำทรัพยากรของรัฐไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน

๒.๓.๔ การกำหนดให้สัญญาที่หน่วยงานของรัฐเป็นคู่สัญญาเป็นโมฆะหากสัญญานั้นดำเนินการโดยทุจริต หรือโดยขัดกันแห่งผลประโยชน์ จะทำให้รัฐไม่เสียค่าใช้จ่ายจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒.๓.๕ กฎหมาย ฉบับนี้เปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเรื่องสัญญาหรือโครงการของรัฐที่ดำเนินการโดยทุจริตหรือโดยขัดกันแห่งผลประโยชน์เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ

๒.๔ กรณีของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่น ไม่ให้มีผลประโยชน์ทับซ้อน และไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับผู้รับจ้าง ทั้งเครือญาติ และมีบทบาทโทษเด็ดขาด และให้ตัดอำนาจเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับขบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และให้มีบทลงโทษที่เหมาะสมแก่เหตุที่กระทำถึงขั้นสูงสุด เพราะปัจจุบันท้องถิ่นมีการทุจริตมากที่สุด และขอให้ยุบสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพราะมีแต่คนในจังหวัดเป็นกรรมการ จึงเป็นเหตุแห่งการช่วยเหลือกันเป็นคณาภิบาลกัน จึงไม่มีประโยชน์ที่จะให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำจังหวัด^๓

๑.๔.๓ สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายอย่างรอบด้าน

ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก

การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันลดลง อันจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม

^๓ ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. (ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ หน้า (๒๓)-(๔๑))

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ประชาชน

ด้านอื่น ๆ

- **เชิงบวก** การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้ระบบราชการเกิดความโปร่งใส

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ประชาชน

- **เชิงลบ** การดำเนินการตามกฎหมายนี้อาจทำให้เกิดขั้นตอนการปฏิบัติราชการเพิ่มขึ้น ทำให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานเกิดความล่าช้า

(สำนักงาน ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการตามกฎหมายนี้ ไม่เป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนในการปฏิบัติราชการอันจะทำให้การปฏิบัติราชการเกิดความล่าช้า)

- **ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ** เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน^๕

๑.๕ ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่เกิดขึ้นจากการที่นักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหาร อาศัยสถานการณ์กระทำการโดยค้ำบังถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมาก จนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไป โดยไม่เห็นว่า เป็นความผิด อันถือเป็นความขัดแย้งกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม เช่น การรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินตอบแทนเพื่อให้ตนเองได้เลื่อนตำแหน่ง ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ^๕

ดังนั้น การบริหารงานของรัฐจึงต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส เปิดเผยและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนประกอบกับต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย ในความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบต่อผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของภาครัฐ จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการและกลไกในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเข้มงวด และเป็นการสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ

^๕ อ้างถึงแล้ว , โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ (หน้า -๑๐- ถึง -๑๑-)

^๕ ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม, สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน “ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม”, จากเว็บไซต์ <http://adg.ricethailand.go.th/images/pdf/book221159.pdf>

แห่งราชอาณาจักรไทย ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ขึ้น

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมฉบับนี้ คือ การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการ ของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
สิงหาคม ๒๕๖๐

เอกสารประกอบการพิจารณา จัดทำโดย

นายนันท ภาสุข	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวนภพร ชวรงค์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกัญญ์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาลญัตต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวกาญจนา พาลติหุลุด	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖	

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสาร ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูล เกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ณ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน

ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน

ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

- สรุปผลการวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบในการตรากฎหมาย -๑-

- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) -๕-

- ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน

ระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. -๑๙-

- ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับ

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

(เรื่อง ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด

เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.) -๒๐-

- บทความที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน

ระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

(เรื่อง การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม) -๒๒-

- บทความที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน

ระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

(เรื่อง ระวัง ...กฎหมายเจ็ดชั่วโคตร) -๒๖-

- ข่าวที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน

ระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. -๓๐-

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๖๑๔๓ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑)
- : ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๓)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. (๑๗)
- : สรุปการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงาน /ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
/ภาคเอกชน /ภาคประชาชน (๒๓)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้
สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับ
ประโยชน์ส่วนรวม

๑.๒ เหตุผล

โดยที่การบริหารงานของรัฐจะต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส เปิดเผย
และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ประกอบกับต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลง
สงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ จึงสมควร
กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และกลไกในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อป้องกัน
และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเข้มงวด และเป็นการสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ
ตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.”

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

๔. บทจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ อันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่น ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใด ที่ดำเนินกิจการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วย

ระเบียบข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายรัฐสภา

(๗) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิก
สภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติ
ท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับ
แก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

“คู่สมรส” หมายความว่า คู่สมรสถึง ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส
กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“ญาติ” หมายความว่า

(๑) ผู้บุพการีของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๒) ผู้สืบสันดานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๓) คู่สมรสของบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๕) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๖) บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีความเกี่ยวพันโดยทางนิตินัยหรือพฤตินัย

“โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” หมายความว่ารวมถึง

(๑) การปลดหนี้หรือการลดหนี้ให้เปล่า

(๒) การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย

(๓) การเข้าค้ำประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม

(๔) การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน

(๕) การขายหรือการให้เช่าซื้อทรัพย์สินต่ำกว่ามูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏใน

ท้องตลาด

(๖) การซื้อหรือการเช่าซื้อทรัพย์สินสูงกว่ามูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏในท้องตลาด

(๗) การให้ใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สิน โดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการ
หรือคิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า

(๘) การให้บริการโดยไม่คิดค่าบริการ หรือคิดค่าบริการน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่น
โดยปกติทางการค้า

(๙) การให้ส่วนลดในสินค้าหรือทรัพย์สินที่จำหน่าย โดยให้ส่วนลดมากกว่า
ที่ให้แก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า

(๑๐) การให้เดินทาง หรือให้ขนส่งบุคคลหรือสิ่งของ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า

(๑๑) การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพหรือการบันเทิงอื่นให้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า

(๑๒) การให้บริการวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร กฎหมาย หรือบัญชี โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า

(๑๓) การให้รางวัล

(๑๔) การชำระเงินล่วงหน้าหรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

(๑๕) การอื่นใดซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้นั้นได้รับประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หรือไม่ต้องออกค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๗. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และประธาน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เว้นแต่ประกาศตามมาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๙ และประกาศกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๗ ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนด หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๘. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๘.๑ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการโดยยึดประโยชน์ ส่วนรวมของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญ สุจริตและเที่ยงธรรม ไม่กระทำการที่จะก่อให้เกิดความ ไม่เชื่อถือหรือความไม่ไว้วางใจ และไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการโดยยึดประโยชน์ส่วนรวม ของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญ ต้องใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ที่ตนมีอยู่โดยสุจริต และเที่ยงธรรม ต้องไม่กระทำการที่จะก่อให้เกิดความไม่เชื่อถือหรือความไม่ไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ และต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๘.๒ กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่น โดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้ามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม แต่การใช้ตำแหน่งหน้าที่แทนหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดอยู่ มิให้ถือว่าเป็นการกระทำตามมาตรา ๕

การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามวรรคหนึ่งด้วย

(๑) การกระทำที่เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เว้นแต่ที่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้

(๒) การกำหนดนโยบายหรือการเสนอหรือให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายหรือร่างกฎซึ่งเอื้อประโยชน์เป็นการเฉพาะต่อกิจการที่ตน คู่สมรส บุตร หรือบิดามารดา มีส่วนได้เสียเกินกว่าส่วนได้เสียตามปกติที่บุคคลทั่วไปมีอยู่ในกรณีที่เป็นนิติบุคคล การเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นเกินร้อยละห้าของนิติบุคคลนั้นถือว่าเป็นการมีส่วนได้เสียเกินกว่าส่วนได้เสียตามปกติ เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแล

(๓) การใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่ยังเป็นความลับอยู่ซึ่งตนได้รับหรือรู้จากการปฏิบัติราชการ การปฏิบัติหน้าที่ หรือการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ โดยทุจริต

(๔) การริเริ่ม เสนอ จัดทำ หรืออนุมัติโครงการของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐโดยทุจริต หรือเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(๕) การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่ตนสังกัดหรือที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ ไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายหรือกฎ หรือทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย

(๖) การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ซึ่งตนมีอยู่โดยทุจริต ไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยอิสระในการใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) อนุมัติ อนุญาต รับจดทะเบียน หรือออกคำสั่งทางปกครองอื่นที่ให้สิทธิประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้

(ข) ให้สัมปทาน ทำสัญญา หรือทำนิติกรรม อันเป็นการให้ประโยชน์แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด

(ค) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน เลื่อนขั้นเงินเดือน โอน ย้าย ดำเนินการทางวินัย หรือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นดังกล่าว พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

(ง) ไม่แจ้งความหรือไม่ร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญา

(จ) ไม่ฟ้องคดี ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ไม่ดำเนินคดี หรือไม่ดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับคดี หรือให้ถอนคำร้องทุกข์ ให้ถอนฟ้อง ให้ถอนอุทธรณ์ หรือให้ถอนฎีกา ไม่ว่าจะเป็คดีประเภทใด

(ฉ) ดำเนินกระบวนการพิจารณา ทำคำพิพากษา คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือคำชี้ขาด

(ช) ไม่บังคับทางปกครอง ไม่บังคับคดี หรือไม่บังคับตามคำชี้ขาด

การกระทำตามวรรคสอง (๒) (๓) และ (๔) ให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้บริหารระดับสูง และผู้อำนวยการกองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีส่วนรู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมด้วยในการกระทำของคู่สมรสหรือบุตรดังกล่าวหรือรู้แล้วเพิกเฉยมิได้ดำเนินการแก้ไข ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับโทษเช่นเดียวกับคู่สมรสหรือบุตรด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่บุคคลซึ่งมิใช่บุคคลตามวรรคสี่และเป็นผู้กระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ใช้ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทำการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองด้วย

เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้วรรคสอง (๕) ให้คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา คณะกรรมการบริหารศาล องค์กรออิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดให้มีระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินตามวรรคสอง (๕) สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล ทั้งนี้ โดยมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดในเรื่องทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) ยานพาหนะ

(๒) เครื่องมือสื่อสาร

(๓) อาคารสถานที่

(๔) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในสำนักงาน

(๕) สิ่งสาธารณูปโภค

๘.๓ กำหนดโทษกรณีบุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นตามมาตรา ๕ วรรคห้า โดยรู้เห็นเป็นใจด้วย ในการกระทำความดังกล่าว (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ บุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นตามมาตรา ๕ วรรคห้า โดยรู้เห็นเป็นใจด้วย ในการกระทำความดังกล่าว บุคคลนั้นต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามมาตรา ๕

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง โดยนิติบุคคลดังกล่าว ไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับบุคคลตามวรรคหนึ่ง และถ้าการรับประโยชน์ของนิติบุคคลเกิดจากการรู้เห็นเป็นใจของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับบุคคลตามวรรคหนึ่งด้วย

๘.๔ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือตามที่ได้รับมอบหมาย และกำหนดห้ามคู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นสิ่งที่อาจได้รับตามกฎหมายหรือกฎ หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือตามที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าผู้มอบจะระบุให้เป็นการส่วนตัวก็ตาม เว้นแต่เป็นสิ่งที่อาจได้รับตามกฎหมายหรือกฎ หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามวรรคหนึ่งที่ตนไม่มีสิทธิได้รับ ต้องรายงานและส่งมอบสิ่งนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัดในโอกาสแรกที่กระทำได้แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ และให้สิ่งนั้นตกเป็นของหน่วยงานของรัฐ โดยให้หน่วยงานนั้นจัดทำบัญชีไว้เป็นหลักฐานและเก็บรักษาหรือจัดการสิ่งนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่คู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้วยโดยอนุโลม ในกรณีที่คู่สมรสหรือญาติไม่มีสิทธิรับ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ให้มีหน้าที่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในโอกาสแรกที่กระทำได้ แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามวรรคสองต่อไป

๘.๕ กำหนดระยะเวลาดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำหรับดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดมีพฤติการณ์สื่อว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดมีพฤติการณ์สื่อว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏพฤติการณ์หรือมีการกล่าวหา ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสามครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวน

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ด้วย

๘.๖ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ยังไม่ถึงสองปี เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือดำรงตำแหน่งอื่นในธุรกิจของเอกชน ซึ่งเคยอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตนในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี และรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากธุรกิจของเอกชนดังกล่าวเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่ธุรกิจนั้นปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในกิจการงานตามปกติ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ยังไม่ถึงสองปี กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือดำรงตำแหน่งอื่นในธุรกิจของเอกชนซึ่งเคยอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตนในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) รับเงินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากธุรกิจตาม (๑) เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่ธุรกิจนั้นปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในกิจการงานตามปกติ

ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

๘.๗ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการหรือหน่วยงานของรัฐ กระทำโดยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งตนได้รับหรือรู้ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง หรือใช้ความลับดังกล่าวไปโดยทุจริต เว้นแต่ความนั้นมิได้เป็นความลับอีกต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการหรือหน่วยงานของรัฐ กระทำโดยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งตนได้รับหรือรู้ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง หรือใช้ความลับดังกล่าวไปโดยทุจริต เว้นแต่ความนั้นมิได้เป็นความลับอีกต่อไป

๘.๘ กำหนดกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าร่างสัญญาของรัฐทำขึ้นโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดแจ้งความเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐซึ่งจะเป็นคู่สัญญาและหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นสังกัดอยู่ และให้เสนอร่างสัญญานั้นและแจ้งความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรที่มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานนั้นและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการระงับหรือยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่รัฐ ในกรณีที่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจร่างสัญญาของรัฐไม่ว่าจะเป็นสัญญาทางแพ่งหรือสัญญาทางปกครอง เมื่อปรากฏเหตุอันควรเชื่อว่าสัญญาดังกล่าวกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมซึ่งอาจมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำสัญญาดังกล่าว ให้สำนักงานอัยการสูงสุดแจ้งความเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐซึ่งจะเป็นคู่สัญญาและหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นสังกัดอยู่ และให้เสนอร่างสัญญานั้นและแจ้งความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรที่มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานนั้นและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรตามวรรคหนึ่ง ให้ระงับการทำสัญญาไว้ก่อนจนกว่าคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรดังกล่าวจะมีมติหรือสั่งให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด

๘.๙ กำหนดให้สัญญาของรัฐที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการทำหรือให้ความเห็นชอบสัญญานั้นโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้มีผลเป็นโมฆะ หรือให้ดำเนินการตามสัญญาต่อไป หรือให้มีผลเป็นโมฆะเฉพาะส่วน แล้วแต่กรณี และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งต่อไป (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ สัญญาใดของรัฐไม่ว่าจะเป็นสัญญาทางแพ่งหรือสัญญาทางปกครอง ที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการทำหรือให้ความเห็นชอบสัญญานั้นโดยทุจริต

หรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม หากคู่สัญญา อีกฝ่ายหนึ่งรู้เห็นเป็นใจ หรือรู้หรือควรจะรู้ข้อเท็จจริงดังกล่าว และยังเข้าทำสัญญานั้น ให้สัญญา ดังกล่าวมีผลดังต่อไปนี้

(๑) เป็นโมฆะ หากการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีผลทำให้ รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะ เป็นนัยสำคัญในการทำสัญญาดังกล่าว

(๒) ให้ดำเนินการตามสัญญาต่อไป หากสัญญานั้นเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ และรัฐไม่เสียประโยชน์เกินสมควร ในกรณีนี้ ให้หน่วยงานของรัฐคู่สัญญามีอำนาจฝ่ายเดียวที่จะ แก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเพื่อรักษาประโยชน์ของรัฐได้ ไม่ว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม หากคู่สัญญานั้นได้รับความเสียหายให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมแก่คู่สัญญานั้น แต่ไม่ตัดสิทธิหน่วยงานของรัฐที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากคู่สัญญาซึ่งรู้เห็นเป็นใจหรือรู้หรือควร จะรู้ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น

(๓) กรณีตาม (๑) หรือ (๒) หากสัญญาส่วนหนึ่งส่วนใดมีลักษณะตาม (๑) และไม่ใช่ สาระสำคัญของสัญญาทั้งฉบับและอาจแยกออกจากส่วนที่ไม่เป็นโมฆะได้ ให้สัญญาส่วนนั้นเป็นโมฆะ กรณีตาม (๑) (๒) และ (๓) ย่อมไม่กระทบกระเทือนสิทธิที่ได้รับไปแล้วของ บุคคลภายนอกผู้สุจริต

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนแล้วเห็นว่าสัญญาใดมีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นผู้พิจารณา และมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง และให้คำสั่งนั้นผูกพันคู่สัญญาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย แต่กรณีตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้ยื่นคำร้องภายในสองปีนับแต่วันทำสัญญา

๘.๑๐ กำหนดกรณีที่ว่า การตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าสัญญาใดมีลักษณะ ตามมาตรา ๑๒ ให้เสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐาน ที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๑๒ ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าสัญญาใด มีลักษณะ ตามมาตรา ๑๒ ให้เสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๑๒ ต่อไป

๘.๑๑ กำหนดบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด ในกรณีที่สัญญาที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง เป็นสัญญาสัมปทานของรัฐ หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน และกำหนดระยะเวลาไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งกำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่สัญญาสัมปทานของรัฐ หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังต่อไปนี้ที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา ซึ่งเข้าชื่อรวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบคน

(๒) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อรวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน

(๓) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

ลักษณะหรือประเภทของสัญญาของรัฐตามวรรคหนึ่ง และหลักเกณฑ์และวิธีการการเข้าชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

คำร้องตามวรรคหนึ่งต้องมีหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน ถ้ามีความจำเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวน ในกรณีที่ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่ามีมูล ให้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดต่อไป

ให้นำความในมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่สัญญาตามมาตรา นี้ด้วยโดยอนุโลม

การพิจารณาและวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด

ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด หากการดำเนินการตามสัญญาดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อมีคำสั่งระงับสัญญาของรัฐดังกล่าวไว้ชั่วคราวก่อนก็ได้

๘.๑๒ กำหนดให้นำกระบวนการตามมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับโครงการของรัฐที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำโครงการดังกล่าว โดยในกรณีนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภายในสองปีนับแต่วันเริ่มโครงการ เพื่อสั่งให้ยุติโครงการหรือสั่งให้นำโครงการดังกล่าวกลับไปทบทวนใหม่เพื่อแก้ไขให้รัฐไม่เสียประโยชน์ (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔ ในกรณีที่โครงการของรัฐดังต่อไปนี้ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำโครงการดังกล่าว ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ให้ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภายในสองปีนับแต่วันเริ่มโครงการ เพื่อสั่งให้ยุติโครงการหรือสั่งให้นำโครงการดังกล่าวกลับไปทบทวนใหม่เพื่อแก้ไขให้รัฐไม่เสียประโยชน์ ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๑) โครงการตามมติคณะรัฐมนตรี

(๒) โครงการของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจหน้าที่หรือได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว

(๓) โครงการของราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว

(๔) โครงการของรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการของหน่วยงานนั้นได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

(๕) โครงการอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินร่วมกันประกาศกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ลักษณะหรือประเภทของโครงการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

๘.๑๓ กำหนดให้การพิจารณา การมีคำสั่ง และการอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๕ เป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ การพิจารณา การมีคำสั่ง และการอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๕ ให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

๘.๑๔ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม ดูแล กำกับ ตรวจสอบ หรือดำเนินคดีและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต้องแสดงข้อมูลและรายได้จากการดำรงตำแหน่ง การประกอบอาชีพ วิชาชีพ หรือกิจกรรมอื่น ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลและรายได้ดังกล่าวด้วย (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี และเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น ต้องแสดงข้อมูลดังต่อไปนี้ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) การดำรงตำแหน่งในหน่วยงานอื่นของรัฐทุกตำแหน่ง

(๒) การดำรงตำแหน่งในธุรกิจหรือหน่วยงานเอกชนไม่ว่าหน่วยงานนั้น จะมีวัตถุประสงค์แสวงหากำไรมาแบ่งปันกันหรือไม่

(๓) การประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นนอกจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่

(๔) กิจกรรมอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงรายได้ที่ได้จากการดำรงตำแหน่ง การประกอบอาชีพ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่นตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ด้วย

ในกรณีที่มีความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบความเปลี่ยนแปลงนั้น

ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงข้อมูลตามวรรคหนึ่ง และการแจ้งความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

๘.๑๕ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีหน่วยงานพิเศษขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแล และการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำข้อกำหนด และคู่มือการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเอกชน และมีหน้าที่ตอบข้อหารือที่หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีหน่วยงานพิเศษขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยมีฐานะไม่ต่ำกว่าสำนักหรือเทียบเท่า และมีบุคลากรที่เพียงพอแก่ภารกิจเพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการรณรงค์เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำข้อกำหนดและคู่มือ
การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้
และมีหน้าที่ตอบข้อหาหรือที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือว่าการกระทำที่หน่วยงาน
ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะกระทำการเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์
ส่วนรวมตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ทั้งนี้ โดยต้องตอบข้อหาหรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ
ข้อหาหรือ และจะปฏิเสธไม่ตอบข้อหาหรือเพราะเหตุที่เรื่องนั้นยังไม่เกิดขึ้นไม่ได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำการไปตามการตอบข้อหาหรือของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
โดยสุจริต ย่อมไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

**๔.๑๖ กำหนดให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม
(ร่างมาตรา ๑๙)**

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัย
การกระทำตามพระราชบัญญัตินี้โดยให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับโดยอนุโลม

**๔.๑๗ กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อยู่ในอำนาจ
ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (ร่างมาตรา ๒๕)**

มาตรา ๒๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อยู่ในอำนาจของศาล
ซึ่งมีเขตอำนาจเหนือคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

**๔.๑๘ กำหนดกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องได้รับโทษหนักขึ้น
(ร่างมาตรา ๒๖)**

มาตรา ๒๖ ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่
หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษ
สองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อย
กว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
จำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่า
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีเหตุ
อันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่กล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกา
เพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยผู้ไต่สวนอิสระ

๙. บทกำหนดโทษ

- กำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๗ (ร่างมาตรา ๒๐ ร่างมาตรา ๒๑ ร่างมาตรา ๒๒ ร่างมาตรา ๒๓ และร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคล ตามมาตรา ๕ วรรคห้า ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๗ โดยไม่แจ้งรายงานหรือหรือไม่ส่งมอบทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่แสดงข้อมูล รายได้ หรือความเปลี่ยนแปลง ของข้อมูลหรือรายได้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่มาตรา ๑๗ กำหนด หรือจงใจแสดง ข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๐. บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๒๗ และร่างมาตรา ๒๘)

- กำหนดมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) มาใช้บังคับจนกว่าจะมี ระเบียบตามมาตรา ๕ วรรคหก (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ ในวาระเริ่มแรกมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) มาใช้บังคับ จนกว่าจะมีระเบียบตามมาตรา ๕ วรรคหก

ให้ดำเนินการจัดให้มีระเบียบตามมาตรา ๕ วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีที่หน่วยงานใดยังมิได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาดังกล่าว ให้นำระเบียบที่ออกโดยคณะรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของหน่วยงานนั้นด้วยโดยอนุโลมจนกว่าจะได้มีการออกระเบียบนั้น

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

- กำหนดมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

สรุปการวิเคราะห์ความจำเป็น และผลกระทบในการตรากฎหมาย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เพื่อให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด
ประชาชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ^๑

๒. สรุปการจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

ตามข้อเสนอของผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้มีการประชาสัมพันธ์รับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางแก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้ความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังนี้

๑) ข้อเสนอของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ กระทรวงกลาโหม เสนอให้เพิ่มถ้อยคำในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ผ่านการลงประชามติแล้ว

๑.๒ สำนักงานอัยการสูงสุด และสถาบันวัคซีนแห่งชาติ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับคำว่า “ทรัพย์สินมีราคาเล็กน้อย” ในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ที่จะใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นข้อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ชี้แจงว่าเป็นถ้อยคำที่มีใช้ในมาตรา ๓๓๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงเป็นถ้อยคำที่มีความชัดเจนมีแนวทางการใช้การตีความโดยคำพิพากษาศาลอยู่แล้ว ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และสถาบันวัคซีนแห่งชาติพอใจและเห็นด้วย

๑.๓ กระทรวงการต่างประเทศ มีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๒) เสนอเงื่อนไขให้เจ้าหน้าที่ที่ทราบนโยบายหรือร่างกฎหมายอาจเอื้อประโยชน์ต่อกิจการของตน คู่สมรส บุตรหรือบิดามารดา ให้แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลประกอบการพิจารณาด้วย และหากผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลเห็นชอบ ให้ถือว่าเป็นกรณีที่ยกเว้นการกระทำ

* เรียบเรียงโดย นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ ที่มา : หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ที่จะทำให้ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและส่วนรวม และการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่ตนสังกัด อยู่ ตามร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ต้องเป็นการใช้ทรัพย์สินโดยเจตนาเท่านั้นจึงจะเป็นความผิด

๑.๔ กระทรวงกลาโหม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่ตนสังกัด หรือที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ไปเพื่อประโยชน์ของตนหรือผู้อื่นซึ่งทำได้ในกรณีได้รับอนุญาตโดยชอบ ด้วยกฎหมาย โดยเห็นว่า ควรเพิ่มถ้อยคำ “ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งไว้ในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น”

๑.๕ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีความเห็นเกี่ยวกับร่าง มาตรา ๕ วรรคสอง (๖) (๗) ว่า การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดลักษณะ การกระทำซึ่งเป็นความผิดอาญาจะขัดต่อหลักที่ว่ากฎหมายอาญาที่มีโทษต้องตราขึ้นโดยองค์ร นิติบัญญัติ คณะกรรมาธิการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นชอบกับข้อสังเกตดังกล่าว

๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และกระทรวงพลังงาน มีความเห็นว่าการรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามร่างมาตรา ๗ อาจเป็นการสร้างภาระให้กับคู่สมรส และญาติ ของเจ้าหน้าที่ ควรระบุให้ชัดเจนว่า เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือความ รับผิดชอบทางราชการ โดยตรง เพื่อใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลาง

๑.๗ สำนักงานศาลยุติธรรม มีความเห็นในประเด็นสัญญาทางแพ่งตาม ร่างมาตรา ๑๒ หรือโครงการของรัฐตามร่างมาตรา ๑๕ กำหนดให้ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่ง ทางแพ่งว่าสัญญาหรือโครงการใดมีการกระทำโดยทุจริต โดยให้สัญญาเป็นโมฆะหรือยุติโครงการ แต่ไม่ได้กำหนดว่าสัญญาที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับใดหรือต้องเป็นโครงการใหญ่เพียงใด อาจทำให้มีคำร้องเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นจำนวนมาก ควรให้ศาลอาญา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว

๒) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์ สำนักข่าวต่าง ๆ มีรายงานการเข้าชม หรือแชร์ข้อมูลต่อ มีดังนี้

(๑) สำนักข่าวอิสรา รายงานการแชร์ข้อมูลผ่าน Facebook จำนวน ๔๗ ราย

(๒) สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า รายงานการแชร์ข้อมูลผ่าน Facebook จำนวน ๔๕ ราย

๓) สรุปข้อมูลจากการรับฟังความเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. บนเว็บไซต์ สำนักงาน ป.ป.ช. ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ดังนี้

(๑) จำนวนผู้เข้าชมร่างพระราชบัญญัติฯ บนเว็บไซต์ จำนวน ๖๙๘ ราย

(๒) มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๗ ราย โดยมีรายละเอียดสาระสำคัญ

สรุปได้ ดังนี้

๒.๑ อวยกเสนอให้มีมาตรการกลั่นกรอง ร่างสัญญาที่หน่วยงานของรัฐทำขึ้น เสนอต่อหน่วยงานตรวจสอบก่อนเพื่อจะได้เป็นแนวทางป้องกัน ก่อนที่ความเสียหายจะเกิดขึ้น

๒.๒ ไม่เห็นด้วยเพราะองค์กรตรวจสอบจะมีอำนาจพิพากษาว่าใครผิดเสมือน ศาลสูงสุดไม่ได้ ข้อเสนอแนะควรอยู่ภายใต้กรอบอำนาจของศาลเป็นผู้ตัดสินว่าใครผิดหรือไม่ จึงจะเป็นการยุติธรรมแก่ผู้จะถูกพิพากษาว่าเขากระทำผิดและศาลจะเป็นผู้กำหนดว่าจะลงโทษ ตามสิ่งที่เขากระทำผิดจริง

๒.๓ สมควรให้บังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ เนื่องจาก

๒.๓.๑ การขัดกันแห่งผลประโยชน์จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเอนเอียง การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์จะทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เทียงตรง

๒.๓.๒ การขัดกันแห่งผลประโยชน์เป็นสาเหตุสำคัญให้เกิด การทุจริต การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์จะเป็นการป้องกันการทุจริตไปในตัวด้วย

๒.๓.๓ การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์เป็นการลด การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐโดยไม่จำเป็น เช่น กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำทรัพยากรของรัฐไปใช้ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๒.๓.๔ การกำหนดให้สัญญาที่หน่วยงานของรัฐเป็นคู่สัญญาเป็นโมฆะหาก สัญญานั้นดำเนินการโดยทุจริต หรือโดยขัดกันแห่งผลประโยชน์ จะทำให้รัฐไม่เสียค่าโง่จากการทุจริต ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒.๓.๕ กฎหมาย ฉบับนี้เปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเรื่อง สัญญาหรือโครงการของรัฐที่ดำเนินการโดยทุจริต หรือโดยขัดกันแห่งผลประโยชน์ เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ

๒.๔ กรณีของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หัวหน้าพนักงาน ส่วนท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่น ไม่ให้มีผลประโยชน์ทับซ้อน และไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ ผู้รับจ้าง ทั้งเครือญาติ และมีบทลงโทษเด็ดขาด และให้ตัดอำนาจเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับขบวนการจัดซื้อ จัดจ้างและให้มีบทลงโทษที่เหมาะสมแก่เหตุที่กระทำถึงขั้นสูงสุด เพราะปัจจุบันท้องถิ่นมีการทุจริต มากที่สุด และขอให้ยุบสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพราะมีแต่คนในจังหวัดเป็นคณะกรรมการ จึงเป็นเหตุแห่งการช่วยเหลือกันเป็นคนรู้จักกัน จึงไม่มีประโยชน์ที่จะให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด^๒

^๒ ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. (ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ หน้า (๒๓)-(๔๑))

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายอย่างรอบด้าน

ด้านเศรษฐกิจ

- **เชิงบวก**

การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชั่นลดลงอันจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ประชาชน

ด้านอื่นๆ

- **เชิงบวก** การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้ระบบราชการเกิดความโปร่งใส

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ประชาชน

- **เชิงลบ** การดำเนินการตามกฎหมายนี้อาจทำให้เกิดขั้นตอนการปฏิบัติราชการเพิ่มขึ้น ทำให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานเกิดความล่าช้า

(สำนักงาน ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการตามกฎหมายนี้ ไม่เป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนในการปฏิบัติราชการอันจะทำให้การปฏิบัติราชการเกิดความล่าช้า)

- **ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ** เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน^๓

^๓ อ้างอิงแล้ว , โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ (หน้า -๑๐- ถึง -๑๑-)

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ...

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เพื่อแก้ไขปัญหาคำสั่งการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เพื่อให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

ประชาชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

มีทางเลือกสองทาง ได้แก่ การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. และการดำเนินการตามหมวด ๙ ว่าด้วยการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

	ข้อดี	ข้อเสีย
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.	- ครอบคลุมรูปแบบของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ - เป็นการอนุวัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต - มีบทบัญญัติป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ - ทันต่อสถานการณ์การขัดกันแห่งผลประโยชน์	- เป็นเรื่องใหม่ที่อาจขัดต่อรูปแบบการยึดถือปฏิบัติบางประการ ทำให้อาจถูกต่อต้านจากผู้ที่เกี่ยวข้อง - เป็นเรื่องใหม่ที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่ทราบถึงรายละเอียด

	ข้อดี	ข้อเสีย
หมวด ๙ การขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึงรายละเอียดของข้อกฎหมายอยู่แล้ว	- ไม่ครอบคลุมรูปแบบของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ - ไม่เป็นการอนุวัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต - ไม่มีบทบัญญัติป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ - ไม่ทันต่อสถานการณ์การขัดกันแห่งผลประโยชน์

๑.๔ มาตรการที่บรรล่วัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เมื่อมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมที่ชัดเจนแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติหน้าที่

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

ปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐลดลง
ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร
ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคม การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

กรณีตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นภารกิจที่หน่วยงานของรัฐจะต้องเป็นผู้ทำเอง
ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

ภารกิจนี้เป็นการกำหนดให้กฎหมายบัญญัติห้ามมิให้กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งมีการกำหนดความผิดให้มีโทษทางอาญา และอาจมีความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของภาคเอกชน ภารกิจนี้จึงไม่ควรทำร่วมกับเอกชน

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ควรร่วมทำภารกิจกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และมีวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานคล้ายคลึงกัน เช่น สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเกิดประโยชน์แก่การให้บริการประชาชน

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ภารกิจดังกล่าวไม่สามารถให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำได้ เนื่องจากเป็นภารกิจที่ต้องมีการใช้อำนาจเฉพาะของหน่วยงานที่มีภารกิจด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง

ยุทธศาสตร์ชาติ

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เรื่องการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในภาครัฐและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง การป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่
ไม่ได้

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

ไม่สามารถกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดได้

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้
เพื่อให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินของสภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศ

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก เพื่อให้เกิดความเท่าเทียม
ในการใช้บังคับกฎหมาย

ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก -

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก -

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก -

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด
มีการทอระยะเวลาการบังคับใช้ ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เนื่องจากต้องใช้เวลาในการเตรียมการและการออกกฎหมายอนุบัญญัติ

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด -

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติเพื่อให้มีผลใช้บังคับพร้อมกันทั่วประเทศ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม

ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เพราะระบบกำกับและติดตาม มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจของร่างพระราชบัญญัตินี้

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม

ไม่มีการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไรคุ้มค่า
ต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่

มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร มีเพื่อทำหน้าที่กำกับติดตามและตรวจสอบ

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจเข้าซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่ ไม่มีการกำหนดคณะกรรมการขึ้นใหม่ แต่ใช้คณะกรรมการตามกฎหมายที่มีอยู่เดิม หากมีความเข้าซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

เพราะเหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

มี โดยแนวทางการใช้ดุลพินิจแต่ละเรื่องจะมีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายอนุบัญญัติอย่างชัดเจน ดังนี้

๑) กระบวนการพิจารณาจะดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อป้องกันการใช้ดุลพินิจ โดยเจ้าหน้าที่เพียงคนเดียว

๒) มีการกำหนดกรอบระยะเวลาของการตัดสินใจในกฎหมาย

๓) มีการกำหนดตำแหน่ง การกระทำ รูปแบบหรือลักษณะของโครงการที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายไว้อย่างชัดเจนในรูปแบบกฎหมายลำดับรอง

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด การกำหนดโทษทางอาญาเป็นการป้องปรามไม่ให้ผู้กระทำความผิดตามทฤษฎีการลงโทษ เพื่อข่มขู่ยับยั้ง

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร
กำหนดเป็นโทษจำคุก โทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน
หรือไม่

มี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่อง
เดียวกัน หรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

ร่างฯ ที่เสนอเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการเพิ่มเติมจากกฎหมายเดิม] และขยายขอบเขตการบังคับใช้มาตรการให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีบทบาทการปฏิบัติหน้าที่
ของหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานอัยการสูงสุด ทำให้ไม่สามารถ
เพิ่มเติมบทบัญญัติเข้าไปในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน

- ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันลดลง
อันจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ประชาชน

- เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ด้านอื่น ๆ

- เชิงบวก การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้ระบบราชการเกิดความโปร่งใส
ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ประชาชน

- เชิงลบ การดำเนินการตามกฎหมายนี้อาจทำให้เกิดขั้นตอนการปฏิบัติราชการเพิ่มขึ้น ทำให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานเกิดความล่าช้า

(สำนักงาน ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการตามกฎหมายนี้ ไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนในการปฏิบัติราชการอันจะทำให้การปฏิบัติราชการเกิดความล่าช้า)

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

สิทธิบางประการของบุคคลถูกจำกัด เช่น สิทธิในการเข้าเป็นคู่สัญญา หรือการมีส่วนได้เสียในสัญญา และสิทธิในการรับทรัพย์สินจากผู้อื่น

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ - อย่างไร -

การกระทำที่ถูกจำกัดสิทธิเป็นการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ดุลพินิจที่ไม่เที่ยงตรงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันอันจะส่งผลเสียต่อผลประโยชน์ของรัฐ การจำกัดสิทธิของบุคคลดังกล่าวจึงกระทำไปเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะ

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ย่อมเป็นการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันไปในตัวด้วย หากการทุจริตคอร์รัปชันลดลงย่อมทำให้การใช้งบประมาณของรัฐเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้การดำรงชีวิตของประชาชนดีขึ้น นอกจากนี้ การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ย่อมเป็นการลดการเรียกร้องผลประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ย่อมทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการติดต่อราชการได้มากขึ้น

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ย่อมเป็นการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันไปในตัวด้วย หากการทุจริตคอร์รัปชันลดลงย่อมทำให้การใช้งบประมาณของรัฐเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้เศรษฐกิจและสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ย่อมเป็นการลดการเรียกร้องผลประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ย่อมทำให้ผู้ประกอบการทำการประกอบกิจการได้โดยสะดวก และทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจแก่ผู้ประกอบการได้อย่างเที่ยงตรง

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

เมื่อผู้ประกอบการมีความสะดวกการประกอบกิจการ ย่อมเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับผู้ประกอบการต่างประเทศ

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเล็กน้อยเพียงใด

ไม่เป็นการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโดยตรง แต่หากกฎหมายมีผลบังคับใช้อาจทำให้มีผู้วิจัยถึงผลของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

เป็นการสร้างค่านิยมใหม่ในการปฏิบัติราชการ โดยการแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลออกจากประโยชน์ส่วนรวม ไม่ใช่อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ราชการก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ย่อมทำให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้เล็กน้อยเพียงใด

ไม่เป็นการลดงบประมาณแผ่นดินโดยตรง แต่การลดการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการทุจริตคอร์รัปชันย่อมเป็นการลดงบประมาณแผ่นดินได้โดยอ้อม

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

ประเมินผลสัมฤทธิ์จากค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

การดำเนินการตามกฎหมายนี้อาจทำให้เกิดขั้นตอนการปฏิบัติราชการเพิ่มขึ้นทำให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานเกิดความล่าช้า

(สำนักงาน ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการตามกฎหมายนี้ไม่ได้ก่อกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติราชการเพิ่มขึ้น แต่อาจเกิดความยุ่งยากล่าช้าหากโครงการถูกอยู่ในระหว่างการระงับสัญญาตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๔)

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ภารกิจมีความคุ้มค่าเนื่องจาก

๑) ภารกิจนี้ไม่มีงบประมาณที่ต้องใช้เพิ่มเติม เนื่องจากเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน

๒) ไม่ก่อภาระหน้าที่แก่ประชาชน หากแต่ก่อกำหนดสิทธิแก่ประชาชนในการร้องขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบโครงการที่อาจดำเนินการโดยขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือโดยทุจริต

๓) ประชาชนไม่ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพแต่อย่างใด อาจมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางกลุ่มถูกจำกัดสิทธิในการกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

โครงสร้างและอัตรากำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยอัตรากำลังที่คาดว่าจะต้องใช้ประมาณ ๑๐๐ คน แบ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ไตสวนตาม

พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
ประมาณ ๕๐ คน และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม ประมาณ ๕๐ คน

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์
รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือสาขาอื่นที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปี รวมทั้งสิ้น ๒๙ ล้านบาท แบ่งเป็น

งบดำเนินงาน เช่น ค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าเช่าบ้าน ค่าตอบแทน
พยาน ค่าจ้างเหมาบริการ ค่าวัสดุ ค่าซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ ค่าสาธารณูปโภค ค่ารับรองและพิธีการ
ค่าประกันสังคม ค่าประกันภัยรถยนต์ส่วนบุคคล ค่าประชาสัมพันธ์ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ฯลฯ

- หน่วยงานที่ทำหน้าที่ได้ส่วน ๑๐ ล้านบาท

- หน่วยงานป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
๑๕ ล้านบาท

งบลงทุน เช่น ค่าครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ค่าครุภัณฑ์อุปกรณ์สำนักงาน ค่าครุภัณฑ์
รถยนต์ ฯลฯ

- หน่วยงานที่ทำหน้าที่ได้ส่วน ๒ ล้านบาท

- หน่วยงานป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
๒ ล้านบาท

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ต้องรอความเห็นจากการพิจารณาของคณะอนุกรรมการโครงสร้างสำนักงาน ป.ป.ช.

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม
กฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

จะจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสารมวลชน เว็บไซต์ สื่อสิ่งพิมพ์ และเอกสารต่างๆ

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

จะจัดให้มีช่องทางในการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง
โดยการเผยแพร่ในเว็บไซต์ สื่อสิ่งพิมพ์ และเอกสารต่าง ๆ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของ
ประชาชนในระดับพื้นที่

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มีหน่วยงานที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อน แต่มีหน่วยงานที่ปฏิบัติการกิจใกล้เคียง คือ สำนักงาน ป.ป.ท. และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีข้อเสนอแนะให้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนี้ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน มีผลกระทบต่อการทำงานของในแง่ของการเฝ้าระวัง ป้องกันไม่ให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ท. และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่ ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก
เนื่องจากต้องมีการออกกฎหมายลำดับรองโดยผู้รักษาการตามกฎหมาย

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด
มีการกำหนดขั้นตอนของการดำเนินการในเรื่องการไต่สวนและขอให้ศาลมีคำสั่งให้สัญญาทางแพ่งและสัญญาทางปกครองเป็นโมฆะ และกำหนดระยะเวลาการไต่สวนไว้ที่เก้าสิบวัน

ในมาตรา ๑๔ และมีการกำหนดขั้นตอนการตอบข้อหารือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ โดยกำหนดระยะเวลาการตอบข้อหารือไว้ที่หกสิบวันในมาตรา ๑๘

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรม อย่างไร

๑) การใช้ดุลพินิจโดยสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นการใช้อำนาจตาม กฎหมายที่บัญญัติไว้เท่าที่จำเป็น อำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองว่าสามารถ กระทำได้ การใช้ดุลพินิจในการจำกัดสิทธิของบุคคลเป็นไปเพียงเพื่อความจำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

๒) การใช้ดุลพินิจของศาลเป็นการใช้อำนาจตุลาการตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

การใช้ดุลพินิจของทั้งสององค์กรสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม มีการตรวจสอบถ่วงดุลตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ และได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

ไม่ได้ใช้หลักการกระจายอำนาจ และใช้หลักการมอบอำนาจกล่าวคือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบอำนาจให้พนักงานไต่สวนหรืออนุกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ บางประการ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

สำนักงาน ป.ป.ช. มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายใน โดยกลุ่มตรวจสอบ ภายใน

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

กระบวนการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. กระทำได้ โดยการร้องเรียนกับผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีกลไกการตั้งผู้ไต่สวนอิสระในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๖ ซึ่งถือเป็นการคานอำนาจจากฝ่ายนิติบัญญัติ

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ สำนักงาน ป.ป.ช.

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๓ บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” (๘) กำหนดให้ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่ง ให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัตินี้	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๓ บทนิยามคำว่า “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” (๑๕) กำหนดให้การกระทำใดเป็น “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” ตามพระราชบัญญัตินี้	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๕ วรรคสาม กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ห้ามเข้ามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๕ วรรคหก กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. และจัดให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการใช้ทรัพย์สินด้วย	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบ
มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง กำหนดหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๗ วรรคสอง กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำบัญชีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาโดยไม่มีสิทธิ รายละเอียดของบัญชีดังกล่าว ระยะเวลาในการจัดทำบัญชีดังกล่าว และคณะกรรมการที่ทำหน้าที่พิจารณาวิธีการเก็บรักษาหรือจัดการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๙ กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ยังไม่ถึงสองปี ที่ห้ามเป็นกรรมการที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือดำรงตำแหน่งอื่นในธุรกิจของเอกชนซึ่งเคยอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตนในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี รวมถึงห้ามรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากธุรกิจที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นพิเศษ	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๔ วรรคสอง กำหนดลักษณะหรือประเภทของสัญญาซึ่งอาจถูกยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๔ วรรคสอง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน เพื่อยื่นคำร้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนสัญญาทางปกครอง	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) กำหนดลักษณะหรือประเภทของโครงการอื่นของรัฐที่อาจถูกยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภายในสองปีนับแต่วันเริ่มโครงการเพื่อสั่งให้ยุติโครงการหรือสั่งให้นำโครงการดังกล่าวกลับไปทบทวนใหม่ โดยกำหนดร่วมกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๕ วรรคสอง กำหนดลักษณะหรือประเภทของโครงการที่อาจถูกยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภายในสองปีนับแต่วันเริ่มโครงการเพื่อสั่งให้ยุติโครงการหรือสั่งให้นำโครงการดังกล่าวกลับไปทบทวนใหม่	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๗ (๔) กำหนดกิจกรรมอื่นซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดีต้องยื่นข้อมูลแสดงรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมดังกล่าว	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๗ วรรคสี่ กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ บางตำแหน่งให้มีหน้าที่ยื่นแสดงข้อมูลตามมาตรา ๑๗ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๗ วรรคสี่ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นแสดงข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งอื่น และแจ้งความเปลี่ยนแปลงข้อมูลตามมาตรา ๑๗	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา

๙.๒ สำนักงานศาลยุติธรรม

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๖ กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา การมีคำสั่งและการอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบว่าสัญญาทางแพ่งที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการทำหรือให้ความเห็นชอบสัญญานั้นโดยทุจริต หรือมีลักษณะอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม มีผลเป็นโมฆะ หรือให้ดำเนินการตามสัญญาต่อไปหรือเป็นโมฆะบางส่วน	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
มาตรา ๑๖ กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา การมีคำสั่งและการอุทธรณ์ของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในการสั่งยุติโครงการของรัฐ หรือให้ทบทวนโครงการดังกล่าว เพื่อแก้ไขให้รัฐไม่เสียประโยชน์ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง และมีผลทำให้รัฐเสียผลประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือมีลักษณะเป็นนัยสำคัญ	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
มาตรา ๕ วรรคหก กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศาลยุติธรรม	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบ

๙.๓ สำนักงานศาลปกครอง

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๕ วรรคหก กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครอง	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบ
มาตรา ๑๔ วรรคหก กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาและมีคำสั่งของศาลปกครองว่า สัญญาสัมปทาน หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน อันมีเหตุควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง มีผลเป็นโมฆะ หรือให้ดำเนินการตามสัญญาต่อไป หรือเป็นโมฆะบางส่วน	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น

ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็น ปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแนบท้าย

อนึ่ง เนื่องจากสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น ข้อมูลที่ชี้แจงตามข้อ ๖ เกี่ยวกับความพร้อมของรัฐ และข้อ ๙ เกี่ยวกับการจัดทำกฎหมายลำดับรอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงได้ร่วมกันจัดทำคำชี้แจงตามที่หน่วยงานดังกล่าวได้แจ้งมา

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

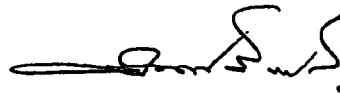

(นายวรรณชัย บุญบำรุง)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

(นายสรรเสริญ พลเจียก)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐

กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม

ฝ่ายกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๙๐๐-๕ ต่อ ๒๒๑๕ (นายวรรณา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๗๐๑

สำนักมาตรการป้องกันการทุจริต

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ ต่อ ๕๘๐๓ (นางฐิติวราดา)

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ ต่อ ๕๘๐๓

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.^{*}

เนื่องจากปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่เกิดขึ้นจากการที่นักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหาร อาศัยสถานการณ์กระทำการโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมาก จนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไป โดยไม่เห็นว่าเป็นความผิด อันถือเป็นความขัดแย้งกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม เช่น การรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินตอบแทนเพื่อให้ตนเองได้เลื่อนตำแหน่ง ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ^๑

ดังนั้น การบริหารงานของรัฐจึงต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส เปิดเผยและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนประกอบกับต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของภาครัฐ จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และกลไกในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเข้มงวด และเป็นการสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ขึ้น

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมฉบับนี้ คือ การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ

^{*} เรียบเรียงโดย นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม, สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน “ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม”, จากเว็บไซต์ <http://adg.ricethailand.go.th/images/pdf/book221159.pdf>

ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์
ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
เรื่อง ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.*

นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์ โฆษกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รายงานความสำคัญ
และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจ
พิจารณาร่างกฎหมาย แล้วเสร็จ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อประโยชน์ของตน
หรือผู้อื่น ซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ดังนี้

(๑) การกระทำที่เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
ตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) การกำหนดนโยบาย การเสนอ ให้ความเห็นชอบกฎหมาย หรือร่างกฎที่เอื้อ
ประโยชน์ต่อ กิจการของตน คู่สมรส บุตร หรือบิดามารดาที่มีส่วนได้เสียเกินกว่าส่วนได้เสียตามปกติ
ที่บุคคลทั่วไปมีอยู่

(๓) การใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่ยังเป็นความลับอยู่ซึ่งตนได้รับหรือทราบ

(๔) การริเริ่ม เสนอ จัดทำ หรืออนุมัติโครงการ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนหรือผู้อื่น
ทั้งทางตรงและ ทางอ้อม

(๕) การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ของตนหรือผู้อื่น

(๖) การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ซึ่งตนมีอยู่โดยทุจริต เช่น

(ก) อนุมัติ อนุญาต รับจัด ทะเบียน

(ข) ให้สัมปทาน ทำสัญญา หรือทำนิติกรรม

(ค) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน

(ง) ไม่แจ้งความหรือ ร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญา รวมทั้งไม่ฟ้อง ไม่อุทธรณ์
ไม่ฎีกา ไม่ดำเนินคดีเป็นต้น

๒. ให้คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา คณะกรรมการบริหารศาล
องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดให้มีระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้
ทรัพย์สินของทางราชการเกี่ยวกับยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร อาคารสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์
เครื่องใช้ในสำนักงาน

* ที่มา : ข่าวสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สืบค้นเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐, จากเว็บไซต์
<http://web.krisdika.go.th/data/outsitedata/cosok/file/5Oct59-1.pdf>.

๓. ผู้ใดได้รับประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ที่กระทำโดย อาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องรับโทษครึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับ ความผิดกรณีการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม และเพิ่มความรับผิดชอบ นิติบุคคลที่รับประโยชน์โดยไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม

๔. ห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งผู้ที่ได้รับประโยชน์ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นที่อาจ คำนวณเป็นเงินได้ ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่ปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่หรือราชการอื่นตามที่ รับมอบหมาย แม้จะระบุว่าเป็นการให้ส่วนตัวก็ตาม

๕. ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ลาออกหรือเกษียณอายุยังไม่เกิน ๒ ปี ทำงานในภาคเอกชน ที่เกี่ยวกับกิจการที่อยู่ในความดูแลของตนในระหว่างการดำรงตำแหน่ง

๖. ให้สำนักงานอัยการสูงสุดแจ้งความเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐในกรณีเห็นว่าสัญญา ที่ทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตหรือมีลักษณะขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม เพื่อให้ระงับการทำสัญญาไว้ก่อน

๗. ให้แยกผลของสัญญาของรัฐทั้งสัญญาทางแพ่ง ทางปกครอง สัญญาสัมปทาน หรือ สัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือแสวงประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมด หรือบางส่วน รวมทั้งโครงการของรัฐที่มีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ ส่วนรวม

๘. ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งตรวจพบสัญญาที่มีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมเสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตาม อำนาจหน้าที่ โดยถือว่าเอกสารและหลักฐานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

๙. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม ดูแล กำกับ ตรวจสอบ หรือดำเนินคดีบุคคลและ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐแสดงข้อมูลและรายได้ที่ได้จากการดำรงตำแหน่ง

๑๐. เพิ่มเติมโทษในกรณีประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เป็นผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ได้รับโทษ ๒ เท่าของโทษที่ กฎหมายกำหนดไว้

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความ โปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งต้องการให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลง สงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ

บทความที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

เรื่อง การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

๑. ความหมายของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า การขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of interest) นั้น หมายถึง “สภาวะการณ์ สถานการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องใช้ดุลพินิจ ปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามอำนาจหน้าที่เพื่อส่วนรวม เพื่อหน่วยงาน หรือเพื่อองค์กร แต่ตนเองมีผลประโยชน์ส่วนตนเกี่ยวข้องอยู่ในเรื่องนั้น ๆ”

สภาวะการณ์ สถานการณ์ หรือข้อเท็จจริงอันเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมนี้เป็นเหตุหรืออาจเป็นเหตุทำให้บุคคลดังกล่าวไม่สามารถใช้ดุลพินิจ ปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างเป็นกลาง อย่างตรงไปตรงมาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม หน่วยงาน หรือองค์กรได้อย่างเต็มที่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งน่าจะเชื่อว่าบุคคลนั้นจะเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนบุคคลของตนเองที่เกี่ยวข้องอยู่มากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม

สภาวะการณ์ สถานการณ์ หรือข้อเท็จจริงอันเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมนี้จึงเปิดโอกาส เปิดช่องให้เกิดความเสียหาย เสียประโยชน์ของส่วนรวมได้โดยง่าย หรือเป็นการเปิดโอกาส เปิดช่องให้มีการทุจริตคอร์รัปชัน หรืออย่างน้อยที่สุดการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมนี้เป็นเหตุทำให้สาธารณชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัย ไม่เชื่อมั่นว่าบุคคลดังกล่าวจะสามารถใช้ดุลพินิจปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามอำนาจหน้าที่ได้โดยปราศจากอคติ

อย่างไรก็ตามการพิสูจน์ว่าได้มีการใช้ดุลพินิจ ปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมก็ดี หรือการพิสูจน์ว่าได้มีความเสียหาย เสียประโยชน์เกิดขึ้นกับส่วนรวมก็ดี หรือการพิสูจน์ว่าได้มีการอาศัยสถานการณ์นี้ทุจริตคอร์รัปชันก็ดี เป็นเรื่องที่หาหลักฐานพิสูจน์ได้ยาก และโดยเหตุผลนี้จึงมีหลักว่าบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่เพื่อส่วนรวมต้องพึงหลีกเลี่ยงการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเสียเลย

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมได้ ผู้มีอำนาจหน้าที่ต้องแจ้ง ประกาศหรือเปิดเผยข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง และสาธารณะ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจไม่ควรวินิจฉัย ตัดสินใจ

ที่มา : รองศาสตราจารย์ ดร.กำชัย จงจักรพันธ์, การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม, เอกสารวิชาการการอบรมหลักสูตร “ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.)” รุ่นที่ ๑๕ วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๔.

หรือใช้ดุลยพินิจในเรื่องนั้น ๆ และต้องพึงระมัดระวังการใช้อำนาจหน้าที่ไม่ให้มีผลเป็นการแทรกแซงไม่ว่าโดยตรงและโดยอ้อมต่อการใช้ดุลยพินิจของบุคคลอื่น ฯลฯ

๒. ลักษณะและองค์ประกอบของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

จากความหมายของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมดังกล่าว สามารถจำแนกลักษณะและองค์ประกอบของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้ ดังนี้

๑. ต้องมีการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้น ๆ มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวมอยู่
๓. บุคคลนั้น ๆ จะเป็นบุคลากรในภาครัฐ หรือภาคเอกชนก็ได้
๔. ประโยชน์ส่วนตนนั้น อาจจะเป็นประโยชน์ในเชิงทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดก็ได้
๕. ประโยชน์ส่วนตนนั้น หมายความว่ารวมถึงประโยชน์ของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องใกล้ชิดด้วย
๖. การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมิได้หมายความว่ามีการทุจริตคอร์รัปชันเสมอไป
๗. การขัดกันแห่งผลประโยชน์ โดยหลักการพื้นฐานเป็นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม
๘. ความผิดเกี่ยวกับเรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์อาจเป็นได้ทั้งการกระทำที่เป็นความผิดในตัวเอง หรือเป็นความผิดเพราะกฎหมายห้ามก็ได้

๓. ความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม กับการทุจริตคอร์รัปชัน

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญร้ายแรง และเรื้อรังในสังคมไทย การทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะในวงราชการมิได้ลดน้อยลงแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม ผลการศึกษา สํารวจและการประเมินผลขององค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศได้แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังมีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอยู่มาก ในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันก็กระทำได้ด้วยความยากลำบาก รูปแบบและวิธีการทุจริตมีการปรับเปลี่ยนทำให้ซับซ้อน ยุ่งยากต่อการติดตามจับกุมดำเนินคดีมากขึ้น ๆ กอปรกับส่วนใหญ่แล้วการทุจริตคอร์รัปชันจะเกิดจากผู้ที่มีโอกาส ซึ่งก็คือผู้มีตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ในระดับสูง การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันจึงกระทำได้ด้วยความยากลำบากมากยิ่งขึ้น ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปราบปรามการทุจริตยังไม่ถึงระดับที่น่าพึงพอใจ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงได้ร่วมกับรัฐบาลประกาศให้การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเป็นวาระแห่งชาติ ปรับปรุงการทำงานโดยเน้นการป้องกันให้เท่า ๆ กับการปราบปราม และมีการให้ความสำคัญกับการขจัด การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้น

แม้ว่าการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม จะมีใช้การทุจริตคอร์รัปชันโดยตัวของมันเอง แต่การขัดกันแห่งผลประโยชน์เป็นสถานการณ์ หรือสภาวะการณ์ที่เอื้อหรือเปิดโอกาส หรือเป็นปัจจัยอันนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันได้โดยง่าย ดังนั้นจึงเป็นความเห็นร่วมกันว่า

การที่จะจัดการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันให้ได้ผล จำเป็นต้องจัดการกับปัญหาการขัดกันแห่งผลประโยชน์ให้ได้ด้วย และโดยเหตุนี้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันการทุจริต (United Nations Convention Against Corruption UNACC) จึงได้มีบทบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งผลประโยชน์ไว้ด้วย

๔. สถานการณ์ที่คล้ายกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์

หลักการใหญ่และสำคัญที่เป็นฐานรองรับเรื่องการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ก็คือหลักที่ว่า “บุคคลพึงแยกเรื่องส่วนตัวกับส่วนรวมให้ออกจากกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนที่มีหน้าที่ ต้องปฏิบัติหน้าที่ไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มิใช่เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ต้องถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง การที่จะถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งได้จึงต้องมีความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ไม่โอนเอียงหรืออคติ แต่ถ้าบุคคลอยู่ในสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเสียแล้ว ก็เป็นการยากที่บุคคลนั้นจะไม่โอนเอียงเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ทำให้สาธารณชนเกิดความไม่เชื่อมั่นเชื่อถือในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีหน้าที่ และยังเป็นการเอื้อหรือเปิดช่องเปิดโอกาสให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมหรือเกิดการทุจริตคอร์รัปชันได้โดยง่าย ดังนั้น บุคคลที่มีหน้าที่จึงพึงหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือสภาวะการณ์การขัดกันแห่งผลประโยชน์”

การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเที่ยงตรง เป็นกลาง เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งจะเป็นกรณีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้จะต้องมีลักษณะและองค์ประกอบดังได้อธิบายมาแล้ว

นอกจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์แล้ว ยังมีการกระทำ หรือสถานการณ์ หรือสภาวะการณ์อื่น ๆ ที่คล้ายกันกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์อีกหลายกรณี ซึ่งในหลายกรณีเหล่านั้น มิใช่การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม แต่ก็อาจเป็นกรณีที่เป็นเหตุทำให้บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเที่ยงตรง เป็นกลาง เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวมเช่นเดียวกัน หรือบางเรื่องก็เป็นกรณีที่ไม่เหมาะสม ไม่สมควรด้วยสาเหตุและมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย ดังเช่นกรณีต่อไปนี้

๑. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
๒. ความขัดแย้งกันในบทบาทหน้าที่
๓. การทำงานสองตำแหน่งหรือมากกว่า
๔. การทำงานสองตำแหน่งสำหรับบุคคลในกระบวนการยุติธรรม
๕. กรณีที่นายความหรือที่ปรึกษากฎหมายรับทำงานให้กับลูกความสองคนหรือมากกว่านั้น ซึ่งลูกความดังกล่าวนั้นมีหรืออาจมีผลประโยชน์ขัดกัน
๖. กรณีที่ศาลหรืออนุญาโตตุลาการ เป็นเพื่อนกับผู้เรียกร้องหรือผู้คัดค้าน
๗. การทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งหรือเกษียณอายุราชการ

๘. การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง แต่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน

๙. การเป็นเจ้าของหน้าที่ใช้ข้อมูลที่ล่วงรู้มาเพื่อประโยชน์ตนเอง

๑๐. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

ความเข้าใจในความหมายของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนลักษณะและองค์ประกอบของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมจะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยอธิบาย ยกตัวอย่าง หรือชี้ให้เห็นสถานการณ์ หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้ชัดเจน ดังนั้นจึงต้องทำความเข้าใจร่วมกันและให้ตรงกันในเรื่องแนวคิดของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การร่างหรือบัญญัติกฎหมายให้ถูกต้อง ไม่สับสน รวมทั้งต้องร่างให้ชัดเจน ปฏิบัติได้ อันจะนำไปสู่การใช้ตีความกฎหมายที่แน่นอน เป็นที่มั่นใจแก่ผู้ที่จะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

บทความที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
เรื่อง ระวัง....กฎหมายเจ็ดชั่วโคตร*

กฎหมายที่ดีต้องสอดคล้องกับหลักนิติธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และถือปฏิบัติได้
วันนี้จะขอกล่าวถึงร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคล
และประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. หรือที่เรียกกันว่า “กฎหมายเจ็ดชั่วโคตร” ซึ่งขณะนี้ได้ส่งไปยังศาล
รัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าเนื้อหาและสาระของร่างพระราชบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ
หรือไม่

หากดูจากแนวคิดและเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายฉบับนี้ถือว่ามีแนวคิดที่ดีและ
เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ แต่มีข้อพิจารณาว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวสามารถบังคับใช้และ
นำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ไว้อย่างกว้างขวางนอกจาก
จะหมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือบุคคล
ผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว
ยังหมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการและบุคคลหรือคณะบุคคล
ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้อำนาจทางการปกครองของรัฐ ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายนี้
มีจำนวนมากและส่งผลกระทบในวงกว้าง

ข้อห้ามและข้อกำหนดในร่างกฎหมายดังกล่าวมีดังนี้

๑. ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดอันมีลักษณะเข้ามามีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและ
ทางอ้อมเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ
ประโยชน์ส่วนรวม

โทษ : หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาท
ถึงสี่แสนบาท ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงหกแสนบาท

๒. บรรดาของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สินใดหรือ “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ
เป็นเงินได้” ที่มีผู้มอบให้แม้ว่าผู้มอบจะระบุให้เป็นส่วนตัวก็ตาม ให้ตกเป็นของรัฐทั้งสิ้น โดยต้องรายงาน
และส่งมอบสิ่งนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัด และให้หน่วยงานจัดทำบัญชีไว้เป็นหลักฐาน

* ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์, บทความ เรื่อง “ระวัง....กฎหมายเจ็ดชั่วโคตร”, โดย สราวุธ เบญจกุล รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม, จากเว็บไซต์ <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9510000021221>.

ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หมายความว่ารวมถึง

๑. การปลดหนี้ หรือการลดหนี้ให้เปล่า
๒. การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย
๓. การเข้าค้าประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม
๔. การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน
๕. การขาย การให้เช่าซื้อทรัพย์สินเกินมูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏในท้องตลาด
๖. การให้ใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สินโดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการ หรือคิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
๗. การให้ใช้บริการโดยไม่คิดค่าใช้บริการ หรือคิดค่าใช้บริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
๘. การให้ส่วนลดในสินค้า หรือทรัพย์สินที่จำหน่ายโดยให้ส่วนลดที่มากกว่าให้กับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
๙. การให้เดินทาง หรือให้ขนส่งบุคคล หรือสิ่งของโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
๑๐. การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพ หรือการบันเทิงอื่นให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
๑๑. การให้บริการวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร กฎหมาย หรือบัญชีโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
๑๒. การอื่นซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้นั้นได้รับประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หรือไม่ต้องออกค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกาศกำหนด

โทษ : หากไม่ปฏิบัติตามให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้สวนข้อเท็จจริง หากพบว่ามีมูลให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีอาญาและต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนั้นกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ห้ามเฉพาะตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้นข้อห้ามที่กล่าวมาข้างต้นยังห้ามไปถึงคู่สมรสและญาติของเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งเป็นที่มาของคำว่า “เจ็ดชั่วโคตร” กล่าวคือมีการระบุถึงความเกี่ยวโยงของเครือญาติที่ไปไกลมากโดย “คู่สมรส” ให้หมายถึงทั้งคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมายและ “ญาติ” ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นับได้ ๘ ประเภท คือ

๑. บุพการี ซึ่งหมายถึง บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด ปู่ทวด ย่าทวด ตาทวด ยาย ทวด
๒. ผู้สืบสันดาน ซึ่งหมายถึง บุตร หลาน เหลน ลื้อ บุตรของลื้อ
๓. คู่สมรสของบุตร

๔. พี่น้องร่วมบิดามารดา พี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดามารดาของ
คู่สมรส พี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาของคู่สมรส

๕. ลุง ป้า น้า อา และ ลุง ป้า น้า อา ของคู่สมรส

๖. บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ของคู่สมรส

๗. บุตรของพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน บุตรของพี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาเดียวกัน
บุตรของพี่น้องร่วมบิดามารดาของคู่สมรส และบุตรของพี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาของคู่สมรส

๘. บุตรของบุตรของพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน และบุตรของบุตรของพี่น้องร่วมแต่บิดา
หรือมารดาเดียวกัน

เหตุสำคัญที่มีผู้ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้เนื่องจากความเป็นเครือญาติตาม
ร่างกฎหมายฉบับนี้ให้หมายรวมถึงทั้งที่เกี่ยวข้องกันทางนิตินัยและทางพฤตินัย เช่น คู่สมรสและ
บุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของบรรดาเครือญาติข้างต้นที่อาจมีจำนวนมากถึง ๘๔ คนหรือมากกว่านั้น

ซึ่งแต่เดิมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ จะครอบคลุมเฉพาะคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย และบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งยังไม่บรรลุนิติ
ภาวะเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากข้อห้ามและข้อกำหนดที่กล่าวมาข้างต้นจะทำให้เกิดปัญหาและข้อขัดข้อง
ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรายงาน
ต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ทราบและส่งมอบสิ่งของนั้นให้ต้นสังกัดเมื่อมีผู้นำของกำนัลมามอบให้
เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกราวไปตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งหาก
ไม่ดำเนินการดังกล่าวเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีความผิดตาม
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนั้นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงกระทบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและญาติ
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามค่านิยมในกฎหมายดังกล่าว

อีกทั้งย่อมสร้างความอึดอัดใจให้ทั้งกับบรรดาเครือญาติและตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง
ซึ่งในความเป็นจริงมีความเป็นไปได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่รู้ว่าคนที่เป็นญาติของตนไปทำอะไรที่ไหน
หรือไม่รู้ว่าตนเองมีญาติอยู่ที่ไหนบ้าง ประเด็นนี้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนประชดประชันว่า
จะออกมาประกาศตัดทายาทเสียให้หมดเพราะอย่างน้อยก็สร้างความสบายใจในการปฏิบัติหน้าที่
ในระดับหนึ่ง

โดยแท้ที่จริงแล้วตำแหน่งหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายนั้น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” มีหน้าที่
ในการบริหารประเทศและสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติมากมายอยู่แล้วการเพิ่มเงื่อนไข
หรืออุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่เข้าไปโดยเกี่ยวข้องกับคนเป็นจำนวนมาก ยากต่อการปฏิบัติ
และลำบากในการควบคุมบรรดาญาติ ๆ ตามความหมายของกฎหมายฉบับนี้ซึ่งอาจกระทำการต่าง ๆ
ที่บัญญัติไว้ในร่างกฎหมายฉบับนี้ไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เพราะฉะนั้น ความหวังที่จะบังคับใช้กฎหมายนี้
ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงริบหรี่เต็มที

นอกจากนั้น ในกรณีที่บุคคลใดได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ถือว่าบุคคลนั้นมีส่วนในการกระทำความผิด และรับโทษเช่นเดียวกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วยในการกระทำความผิดดังกล่าว

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการยกตัวอย่างผลกระทบเพียงบางส่วนที่อาจจะเกิดขึ้น หาก “กฎหมายเจ็ดชั่วโคตร” ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งขณะนี้เราคงทำได้แต่เพียงรอผลการวินิจฉัย จากศาลรัฐธรรมนูญว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.ฉบับนี้จะสามารถประกาศใช้เป็นกฎหมายได้หรือไม่

ข่าวที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

๑. ปราบโกงปัญหาอยู่ที่บังคับใช้กฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับ
ประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อ ๑ สิงหาคม
๒๕๖๐ ขณะนี้อยู่ระหว่างจัดส่งไปยังคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ก่อน
เสนอให้ สนช. พิจารณา

ก่อนหน้านี้เคยมีการผลักดันร่างกฎหมายดังกล่าวหลายครั้ง แต่ต้องเก็บเข้าลิ้นชักเพราะเจอ
แรงต้าน จึงต้องจับตาดูว่าสัญญาณไฟเขียวจากรัฐบาลครั้งนี้จะทำให้กฎหมายผ่าน หรือลุ่มกลางคันอีก
เพราะภายใต้สถานการณ์พิเศษในปัจจุบัน หากรัฐบาลต้องการผลักดันร่าง พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิด
เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม จริงจัง ให้เป็นดาบอาญาสิทธิ์
ป้องกันแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ไม่ใช่เรื่องยากที่จะทำให้สำเร็จ แม้แรงต้านลึก ๆ จากเจ้าหน้าที่รัฐ
นักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์อาจยังมีอยู่ เพราะจะได้รับผลกระทบโดยตรง หากร่างกฎหมาย
เจ็ดข้อโคตรกฎหมายเหล็กฉบับใหม่บังคับใช้ เนื่องจากการตรวจสอบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน
กับประโยชน์ส่วนรวมจะเข้มงวดรัดกุมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังครอบคลุมถึงบุพการี ผู้สืบสันดาน ตลอดจน
เครือญาติของข้าราชการ นักการเมือง

สาระสำคัญของร่างกฎหมาย กำหนดบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ต้องปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการโดยยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก สุจริต และเที่ยงธรรม
รวมทั้งห้ามเจ้าหน้าที่รัฐ คู่สมรส บุตร มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าทางตรง ทางอ้อม เพื่อประโยชน์ของตนเอง
หรือบุคคลอื่น

ขณะเดียวกันก็ห้ามรับทรัพย์สิน เงินทอง ของขวัญ ของที่ระลึก เว้นแต่ได้รับตามกฎหมาย
หรือตามจำนวนสมควรตามปกติประเพณีนิยม ฯลฯ นอกจากนี้กรณีพ้นตำแหน่งไม่ถึงสองปี ห้ามนั่ง
เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา พนักงาน ลูกจ้าง ฯลฯ ในธุรกิจเอกชนที่เคยอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่กำกับดูแล
ควบคุม ตรวจสอบ เป็นต้น ถือเป็น การตรวจสอบที่เข้มข้นเพิ่มเติมจากกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน
อาทิ กฎหมายป้องกันการฟอกเงิน พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต
พ.ร.บ.ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอ
ราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ ขณะที่หน่วยงานป้องกันปราบปรามคอร์รัปชันก็มีมากจนจำชื่อไม่หมด
เช่นเดียวกับการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกต่อต้านคอร์รัปชันที่ทำต่อเนื่อง แต่การทุจริตยังคงมีไม่เว้นวัน
ปัญหาใหญ่จึงน่าจะอยู่ที่การบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดจริงจัง อดช่องโหว่ เพิ่มประสิทธิภาพ

ในการป้องกันปราบปรามคอร์รัปชันให้เกิดผลในทางปฏิบัติ หน่วยงานที่เคยทำแบบลู่หน้าปะจุมูกก็ ต้องปรับแก้ไข มิฉะนั้นการถอนรากถอนโคนการโกงกินจะสัมฤทธิ์ผลไม่ได้^๑

๒. คณะรัฐมนตรีไฟเขียว กฎหมายเจ็ดข้อโคตร วิษณุ ชี้ซาร์จไฟหลวงก็ผิดแต่ถึงเวลาจริงให้ออกระเบียบยกเว้น

เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พล.ท.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงภายหลังการประชุมคณะรัฐมนตรี ว่า ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม หรือกฎหมายเจ็ดข้อโคตร ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มาจาก สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เพื่อให้ข้าราชการมีความสุจริตในการปฏิบัติงาน ด้วยความระมัดระวัง ไม่เอาประโยชน์ส่วนตนไปรวมกับประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะบังคับใช้กับข้าราชการทุกคนทุกตำแหน่ง รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน รวมถึงภาคเอกชนที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการในภาครัฐ พร้อมทั้งครอบคลุมถึงคู่สมรสทั้งจดทะเบียนสมรส และไม่จดทะเบียนสมรส ตลอดจนครอบครัวไปถึงญาติ คือ ผู้สืบสันดาน ประกอบไปด้วย บุพการี ลูก คู่สมรส พี่น้อง ของเจ้าหน้าที่รัฐ บุตรบุญธรรม และผู้ที่รับเป็นบุตรบุญธรรม เป็นต้น

พล.ท.สรรเสริญ กล่าวต่อว่า กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ไว้ว่า

๑. ห้ามกระทำการที่ขัดผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม
๒. ห้ามรับของขวัญ ของที่ระลึก หรือทรัพย์สินอื่นใดที่ประเมินเป็นเงินได้

ส่วนข้อยกเว้นว่าถ้าให้ตามประเพณีนิยม สามารถทำได้ ซึ่งจะมีการออกกฎระเบียบตามมาอีก ขณะเดียวกันข้อห้ามดังกล่าวจะไปทับซ้อนกับกฎหมาย ป.ป.ช. หรือไม่ที่ว่าห้ามรับเงินเกิน ๓,๐๐๐ บาท โดยทาง ป.ป.ช. ได้ร่วมพิจารณากฎหมายฉบับนี้ และจากนี้ไปจะยกเลิกกฎหมายของ ป.ป.ช. แล้วมาบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ให้เป็นไปตามบรรทัดฐานเดียวกัน

“อาจารย์วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เล่าในที่ประชุมว่า ถ้าจะตีความว่าเอาของตราครุฑราชการไปใช้หรือเอาโทรศัพท์มือถือไปซาร์จไฟหลวงก็ผิด ถ้าตีความแบบเวอร์ไป แต่ถึงเวลาจริงจะมีการออกกฎหมายลูก ต้องออกระเบียบแต่ละหน่วยงาน ให้อนุญาตทำได้แค่ไหน อย่างไรก็ตามอีกที่อย่างไรก็ตามการออกกฎหมายฉบับนี้เป็นความประสงค์ของรัฐบาลที่อยากให้ข้าราชการมีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เพราะการทุจริตเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลชุดนี้ยอมให้มีไม่ได้” พล.ท.สรรเสริญ กล่าว^๒

^๑ ที่มา : ประชาชาติธุรกิจ ออนไลน์, สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐, ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <https://www.prachachat.net/columns/news-17098>.

^๒ ที่มา : มติชน ออนไลน์, สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐, ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <https://www.matichon.co.th/news/616081>.

ภาคผนวก

- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๖๑๔๓
ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑)
- : ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๓)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. (๑๗)
- : สรุปการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงาน /ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
/ภาคเอกชน /ภาคประชาชน (๒๓)

หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๖๑๔๓

ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๑)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขที่ ๗๘๔๐
วันที่ ๘ ส.ค. ๒๕๖๐
เวลา ๑๕.๔๕ น.
สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๒๖๑๔๓

๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๖๔๗/๒๐.วันที่ ๘/๘/๒๐
เวลา ๑๕.๕๕ น. ส่ง พรบ.
สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (วรมหาณูจน์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (0/VM59/ส.ส่งสภาฯ/VM002) www.cabinet.thaigov.go.th.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๒๑/๒๕๖๐
วันที่ ๘/๘/๒๕๖๐
เวลา ๑๖.๕๐ น.

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๓)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับ
ประโยชน์ส่วนรวม

เหตุผล

โดยที่การบริหารงานของรัฐจะต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส เปิดเผย
และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ประกอบกับต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลง
สงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ จึงสมควร
กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และกลไกในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อป้องกัน
และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเข้มงวด และเป็นการสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ
ตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๕)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่น ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใด ที่ดำเนินกิจการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วย

ระเบียบข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ

ฝ่ายรัฐสภา

(๗) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิก

สภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

“คู่สมรส” หมายความว่า รวมถึง ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“ญาติ” หมายความว่า

(๑) ผู้บุพการีของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๒) ผู้สืบสันดานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๓) คู่สมรสของบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๕) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๖) บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีความเกี่ยวพันโดยทางนิคินัยหรือพฤตินัย

“โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” หมายความว่ารวมถึง

(๑) การปลดหนี้หรือการลดหนี้ให้เปล่า

(๒) การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย

(๓) การเข้าค้ำประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม

(๔) การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน

- ห้องตลาด
- (๕) การขายหรือการให้เข้าซื้อทรัพย์สินต่ำกว่ามูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏใน
 - (๖) การซื้อหรือการเข้าซื้อทรัพย์สินสูงกว่ามูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏในห้องตลาด
 - (๗) การให้ใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สิน โดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการ หรือคิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
 - (๘) การให้บริการโดยไม่คิดค่าบริการ หรือคิดค่าบริการน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
 - (๙) การให้ส่วนลดในสินค้าหรือทรัพย์สินที่จำหน่าย โดยให้ส่วนลดมากกว่า ที่ให้แก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
 - (๑๐) การให้เดินทาง หรือให้ขนส่งบุคคลหรือสิ่งของ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
 - (๑๑) การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพหรือการบันเทิงอื่นให้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
 - (๑๒) การให้บริการวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร กฎหมาย หรือบัญชี โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
 - (๑๓) การให้รางวัล
 - (๑๔) การชำระเงินล่วงหน้าหรือการคืนเงินให้ในภายหลัง
 - (๑๕) การอื่นใดซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้นั้นได้รับประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หรือไม่ต้องออกค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด
- “ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย
- “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการโดยยึดประโยชน์ ส่วนรวมของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญ ต้องใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ที่ตนมีอยู่โดยสุจริต และเที่ยงธรรม ต้องไม่กระทำการที่จะก่อให้เกิดความไม่เชื่อถือหรือความไม่ไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ และต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๕ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ ส่วนรวม แต่การใช้ตำแหน่งหน้าที่แทนหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐสังกัดอยู่ มิให้ถือว่าเป็นการกระทำตามมาตรานี้

การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามวรรคหนึ่งด้วย

(๑) การกระทำที่เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ ส่วนรวมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต เว้นแต่ที่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้

(๒) การกำหนดนโยบายหรือการเสนอหรือให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายหรือร่างกฎซึ่งเอื้อประโยชน์เป็นการเฉพาะต่อกิจการที่ตน คู่สมรส บุตร หรือบิดามารดา มีส่วนได้เสียเกินกว่าส่วนได้เสียตามปกติที่บุคคลทั่วไปมีอยู่ ในกรณีที่เป็นนิติบุคคล การเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นเกินร้อยละห้าของนิติบุคคลนั้นถือว่าเป็นการมีส่วนได้เสียเกินกว่าส่วนได้เสียตามปกติ เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแล

(๓) การใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่ยังเป็นความลับอยู่ซึ่งตนได้รับหรือรู้จากการปฏิบัติราชการ การปฏิบัติหน้าที่ หรือการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ โดยทุจริต

(๔) การริเริ่ม เสนอ จัดทำ หรืออนุมัติโครงการของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐโดยทุจริต หรือเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(๕) การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่ตนสังกัดหรือที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ ไปเพื่อประโยชน์ของตนหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายหรือกฎ หรือทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย

(๖) การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ซึ่งตนมีอยู่โดยทุจริต ไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยอิสระในการใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) อนุมัติ อนุญาต รับจดทะเบียน หรือออกคำสั่งทางปกครองอื่นที่ให้สิทธิประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้

(ข) ให้สัมปทาน ทำสัญญา หรือทำนิติกรรม อันเป็นการให้ประโยชน์แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด

(ค) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน เลื่อนขั้นเงินเดือน โอน ย้าย ดำเนินการทางวินัย หรือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นดังกล่าว พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

(ง) ไม่แจ้งความหรือไม่ร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญา

(จ) ไม่ฟ้องคดี ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ไม่ดำเนินคดี หรือไม่ดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับคดี หรือให้ถอนคำร้องทุกข์ ให้ถอนฟ้อง ให้ถอนอุทธรณ์ หรือให้ถอนฎีกา ไม่ว่าจะเป็คดีประเภทใด

(ฉ) ดำเนินกระบวนการพิจารณา ทำคำพิพากษา คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือคำชี้ขาด

(ช) ไม่บังคับทางปกครอง ไม่บังคับคดี หรือไม่บังคับตามคำชี้ขาด

การกระทำตามวรรคสอง (๒) (๓) และ (๔) ให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้บริหารระดับสูง และผู้อำนวยการกองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีส่วนรู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมด้วยในการกระทำของคู่สมรสหรือบุตรดังกล่าวหรือรู้แล้วเพิกเฉยมิได้ดำเนินการแก้ไข ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับโทษเช่นเดียวกับคู่สมรสหรือบุตรด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่บุคคลซึ่งมิใช่บุคคลตามวรรคสี่และเป็นผู้กระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ใช้ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทำการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองด้วย

เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้วรรคสอง (๕) ให้คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา คณะกรรมการบริหารศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดให้มีระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินตามวรรคสอง (๕) สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล ทั้งนี้ โดยมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดในเรื่องทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) ยานพาหนะ
- (๒) เครื่องมือสื่อสาร
- (๓) อาคารสถานที่
- (๔) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในสำนักงาน
- (๕) สิ่งสาธารณูปโภค

มาตรา ๖ บุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นตามมาตรา ๕ วรรคห้า โดยรู้เห็นเป็นใจด้วย ในการกระทำความผิด บุคคลนั้นต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามมาตรา ๕

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง โดยนิติบุคคลดังกล่าว ไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับบุคคลตามวรรคหนึ่ง และถ้าการรับประโยชน์ของนิติบุคคลเกิดจากการรู้เห็นเป็นใจของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับบุคคลตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ผู้มีมอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือตามที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าผู้มอบจะระบุให้เป็นการส่วนตัวก็ตาม เว้นแต่เป็นสิ่งที่อาจได้รับตามกฎหมายหรือกฎ หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติ ประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามวรรคหนึ่งที่ตนไม่มีสิทธิได้รับ ต้องรายงานและส่งมอบสิ่งนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัดในโอกาสแรกที่กระทำได้แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ และให้สิ่งนั้นตกเป็นของหน่วยงานของรัฐ โดยให้หน่วยงานนั้นจัดทำบัญชีไว้เป็นหลักฐานและเก็บรักษาหรือจัดการสิ่งนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่คู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้วยโดยอนุโลม ในกรณีที่คู่สมรสหรือญาติไม่มีสิทธิรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ให้มีหน้าที่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในโอกาสแรกที่กระทำได้แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามวรรคสองต่อไป

มาตรา ๘ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดมีพฤติการณ์ส่อว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏพฤติการณ์หรือมีการกล่าวหา ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสามครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวน

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ด้วย

มาตรา ๙ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ยังไม่ถึงสองปีกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือดำรงตำแหน่งอื่นในธุรกิจของเอกชนซึ่งเคยอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตนในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) รับเงินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากธุรกิจตาม (๑) เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่ธุรกิจนั้นปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในกิจการงานตามปกติ

ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการหรือหน่วยงานของรัฐ กระทำโดยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งตนได้รับหรือรู้ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง หรือใช้ความลับดังกล่าวไปโดยทุจริต เว้นแต่ความลับมิได้เป็นความลับอีกต่อไป

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการระงับหรือยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่รัฐ ในกรณีที่มีสำนักงานอัยการสูงสุดตรวจร่างสัญญาของรัฐไม่ว่าจะเป็นสัญญาทางแพ่งหรือสัญญาทางปกครอง เมื่อปรากฏเหตุอันควรเชื่อว่าสัญญาดังกล่าวกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมซึ่งอาจมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำสัญญาดังกล่าว ให้สำนักงานอัยการสูงสุดแจ้งความเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐซึ่งจะเป็นคู่สัญญาและหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นสังกัดอยู่ และให้เสนอร่างสัญญานั้นและแจ้งความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรที่มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรตามวรรคหนึ่ง ให้ระงับการทำสัญญาไว้ก่อนจนกว่าคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรดังกล่าวจะมีมติหรือสั่งให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด

มาตรา ๑๒ สัญญาใดของรัฐไม่ว่าจะเป็นสัญญาทางแพ่งหรือสัญญาทางปกครอง ที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการทำให้หรือให้ความเห็นชอบสัญญานั้นโดยทุจริต หรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม หากคู่สัญญา อีกฝ่ายหนึ่งรู้เห็นเป็นใจ หรือรู้หรือควรจะรู้ข้อเท็จจริงดังกล่าว และยังเข้าทำสัญญานั้น ให้สัญญา ดังกล่าวมีผลดังต่อไปนี้

(๑) เป็นโมฆะ หากการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีผลทำให้ รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะ เป็นนัยสำคัญในการทำสัญญาดังกล่าว

(๒) ให้ดำเนินการตามสัญญาต่อไป หากสัญญานั้นเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ และรัฐไม่เสียประโยชน์เกินสมควร ในกรณีนี้ ให้หน่วยงานของรัฐคู่สัญญามีอำนาจฝ่ายเดียวที่จะ แก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเพื่อรักษาประโยชน์ของรัฐได้ ไม่ว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม หากคู่สัญญานั้นได้รับความเสียหายให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมแก่คู่สัญญานั้น แต่ไม่ตัดสิทธิหน่วยงานของรัฐที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากคู่สัญญาซึ่งรู้เห็นเป็นใจหรือรู้หรือควร จะรู้ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น

(๓) กรณีตาม (๑) หรือ (๒) หากสัญญาส่วนหนึ่งส่วนใดมีลักษณะตาม (๑) และไม่ใช่อสาระสำคัญของสัญญาทั้งฉบับและอาจแยกออกจากส่วนที่ไม่เป็นโมฆะได้ ให้สัญญาส่วนนั้นเป็นโมฆะ กรณีตาม (๑) (๒) และ (๓) ย่อมไม่กระทบกระเทือนสิทธิที่ได้รับไปแล้วของ บุคคลภายนอกผู้สุจริต

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนแล้วเห็นว่าสัญญาใดมีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นผู้พิจารณา และมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง และให้คำสั่งนั้นผูกพันคู่สัญญาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย แต่กรณีตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้ยื่นคำร้องภายในสองปีนับแต่วันทำสัญญา

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าสัญญาใด มีลักษณะ ตามมาตรา ๑๒ ให้เสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๑๒ ต่อไป

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่สัญญาสัมปทานของรัฐ หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีสิทธิยื่นคำร้อง ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา ซึ่งเข้าชื่อ รวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบคน

(๒) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อรวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน

(๓) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม ของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

ลักษณะหรือประเภทของสัญญาของรัฐตามวรรคหนึ่ง และหลักเกณฑ์และวิธีการ
การเข้าชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด
คำร้องตามวรรคหนึ่งต้องมีหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้
เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ไต่สวนข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน ถ้ามีความจำเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยาย
ระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็น
ในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวน ในกรณีที่ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติด้วยคะแนนเสียง
ไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่ามีมูล ให้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด
ต่อไป

ให้นำความในมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่สัญญาตามมาตรา
นี้ด้วยโดยอนุโลม

การพิจารณาและวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม
ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด

ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือในระหว่าง
การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด หากการดำเนินการตามสัญญาดังกล่าวอาจก่อให้เกิด
ความเสียหายต่อไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อมีคำสั่งระงับ
สัญญาของรัฐดังกล่าวไว้ชั่วคราวก่อนก็ได้

มาตรา ๑๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔ ในกรณีที่โครงการของรัฐ
ดังต่อไปนี้ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และการทุจริตหรือการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำโครงการดังกล่าว ให้นำมาตรา ๑๔
มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ให้ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภายในสองปี
นับแต่วันเริ่มโครงการ เพื่อสั่งให้ยุติโครงการหรือสั่งให้นำโครงการดังกล่าวกลับไปทบทวนใหม่เพื่อแก้ไขให้
รัฐไม่เสียประโยชน์ ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๑) โครงการตามมติคณะรัฐมนตรี

(๒) โครงการของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคซึ่งได้รับความเห็นชอบ
จากผู้มีอำนาจหน้าที่หรือได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว

(๓) โครงการของราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว

(๔) โครงการของรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
ซึ่งคณะกรรมการของหน่วยงานนั้นได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

(๕) โครงการอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการตรวจ
เงินแผ่นดินร่วมกันประกาศกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ลักษณะหรือประเภทของโครงการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้เป็นไป
ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ การพิจารณา การมีคำสั่ง และการอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนก
คดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๕ ให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม
ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

มาตรา ๑๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี และเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น ต้องแสดงข้อมูลดังต่อไปนี้ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) การดำรงตำแหน่งในหน่วยงานอื่นของรัฐทุกตำแหน่ง

(๒) การดำรงตำแหน่งในธุรกิจหรือหน่วยงานเอกชนไม่ว่าหน่วยงานนั้น จะมีวัตถุประสงค์แสวงหากำไรมาแบ่งปันกันหรือไม่

(๓) การประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นนอกจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่

(๔) กิจกรรมอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงรายได้ที่ได้จากการดำรงตำแหน่ง การประกอบอาชีพ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่นตาม (๑)-(๒) (๓) และ (๔) ด้วย

ในกรณีที่มีความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้ง ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบ ความเปลี่ยนแปลงนั้น

ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงข้อมูล ตามวรรคหนึ่ง และการแจ้งความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีหน่วยงานพิเศษขึ้นภายในสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยมีฐานะไม่ต่ำกว่าสำนักหรือเทียบเท่า และมีบุคลากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการรณรงค์เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำข้อกำหนดและคู่มือ การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ตอบข้อหารือที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือว่าการกระทำที่หน่วยงาน ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะกระทำการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ ส่วนรวมตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ทั้งนี้ โดยต้องตอบข้อหารือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ข้อหารือ และจะปฏิเสธไม่ตอบข้อหารือเพราะเหตุที่เรื่องนั้นยังไม่เกิดขึ้นไม่ได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำการไปตามการตอบข้อหารือของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยสุจริต ย่อมไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัย การกระทำตามพระราชบัญญัตินี้โดยให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคล ตามมาตรา ๕ วรรคห้า ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา ๗ โดยไม่แจ้งรายงานหรือหรือไม่ส่งมอบทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่แสดงข้อมูล รายได้ หรือความเปลี่ยนแปลง ของข้อมูลหรือรายได้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่มาตรา ๑๗ กำหนด หรือจงใจแสดง ข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อยู่ในอำนาจของศาล ซึ่งมีเขตอำนาจเหนือคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

มาตรา ๒๖ ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษ สองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อย กว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามิเหตุ อันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกา เพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยผู้ไต่สวนอิสระ

มาตรา ๒๗ ในวาระเริ่มแรกมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) มาใช้บังคับจนกว่าจะมีระเบียบตามมาตรา ๕ วรรคหก

ให้ดำเนินการจัดให้มีระเบียบตามมาตรา ๕ วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีที่หน่วยงานใดยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้นำระเบียบที่ออกโดยคณะรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของหน่วยงานนั้นด้วยโดยอนุโลมจนกว่าจะได้มีการออกระเบียบนั้น

มาตรา ๒๘ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๙ ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เว้นแต่ประกาศตามมาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๙ และประกาศกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๗ ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พ.ศ.

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. และนายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาดำเนินการต่อไป สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่การบริหารงานของรัฐจะต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส เปิดเผย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ประกอบกับต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และกลไกในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเข้มงวด และเป็นการสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ บทนิยาม

กำหนดนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “หน่วยงานของรัฐ” “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” “กฏ” “คู่สมรส” “ญาติ” “โดยทุจริต” “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” “ปกติประเพณีนิยม” และ “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กำหนดหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการโดยยึดประโยชน์ส่วนรวมของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญ สุจริต และเที่ยงธรรม ไม่กระทำการที่จะก่อให้เกิดความไม่เชื่อถือหรือความไม่ไว้วางใจ และไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่น โดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้ามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อประโยชน์

ของตนเองหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ร่างมาตรา ๕)

๒.๔ กรณีบุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นตามมาตรา ๕ วรรคห้า

กำหนดโทษกรณีบุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นตามมาตรา ๕ วรรคห้า โดยรู้เห็นเป็นใจด้วย ในการกระทำความดังกล่าว (ร่างมาตรา ๖)

๒.๕ ของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ

กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงาน ตามตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือตามที่ได้รับมอบหมาย และกำหนดห้ามคู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นสิ่งที่อาจได้รับตามกฎหมายหรือกฎ หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗)

๒.๖ การใส่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยการทำความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กำหนดระยะเวลาดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำหรับดำเนินการกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ใดมีพฤติการณ์ส่อว่าทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ (ร่างมาตรา ๘)

๒.๗ การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ทำงานในธุรกิจของเอกชน

กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ที่ยังไม่ถึงสองปี เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือดำรงตำแหน่งอื่นในธุรกิจของเอกชน ซึ่งเคยอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตนในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี และรับเงิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากธุรกิจของเอกชนดังกล่าวเป็นพิเศษนอกเหนือไป จากที่ธุรกิจนั้นปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในกิจการงานตามปกติ (ร่างมาตรา ๙)

๒.๘ การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ กระทำโดยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือใช้ความลับดังกล่าวไปโดยทุจริต

กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ กระทำโดยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับของทางราชการหรือหน่วยงาน ของรัฐซึ่งตนได้รับหรือรู้ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง หรือใช้ความลับดังกล่าวไปโดยทุจริต เว้นแต่ ความนั้นมีได้เป็นความลับอีกต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๙ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าร่างสัญญาของรัฐทำขึ้นโดยทุจริตหรือมีลักษณะ เป็นการขัดกันของผลประโยชน์

กำหนดกรณีที่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจร่างสัญญาของรัฐแล้วปรากฏเหตุ อันควรเชื่อว่าสัญญาดังกล่าวกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกัน

ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมซึ่งอาจมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำสัญญาดังกล่าวให้สำนักงานอัยการสูงสุดแจ้งความเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐซึ่งจะเป็นคู่สัญญาและหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นสังกัดอยู่ และให้เสนอร่างสัญญานั้นและแจ้งความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรที่มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ ในระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรดังกล่าว ให้ระงับการทำสัญญาไว้ก่อนจนกว่าคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรดังกล่าวจะมีมติหรือสั่งให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๑๐ ผลของสัญญาของรัฐที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการทำหรือให้ความเห็นชอบสัญญานั้นโดยทุจริตหรือทำขึ้นโดยมีลักษณะเป็นการขัดกันของผลประโยชน์

กำหนดให้สัญญาของรัฐที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการทำหรือให้ความเห็นชอบสัญญานั้นโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมให้มีผลเป็นโมฆะ หรือให้ดำเนินการตามสัญญาต่อไป หรือให้มีผลเป็นโมฆะเฉพาะส่วน แล้วแต่กรณี และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งต่อไป (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๑๑ กรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าสัญญาใดทำขึ้นโดยทุจริตหรือโดยมีลักษณะเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๒

กำหนดกรณีนี้ที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าสัญญาใดมีลักษณะตามมาตรา ๑๒ ให้เสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๑๒ ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๑๒ การยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยับสัญญาสัมปทานของรัฐ หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน

กำหนดบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด ในกรณีที่สัญญาที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง เป็นสัญญาสัมปทานของรัฐ หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน และกำหนดระยะเวลาไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งกำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๑๓ การยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อยับโครงการของรัฐ

กำหนดให้นำกระบวนการตามมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับโครงการของรัฐที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญในการทำโครงการดังกล่าว โดยในกรณีนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภายใน

สองปีนับแต่วันเริ่มโครงการ เพื่อส่งให้ยุติโครงการหรือสั่งให้นำโครงการดังกล่าวกลับไปทบทวนใหม่ เพื่อแก้ไขให้รัฐไม่เสียประโยชน์ (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๑๔ กำหนดให้การพิจารณา การมีคำสั่ง และการอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม

กำหนดให้การพิจารณา การมีคำสั่ง และการอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๕ เป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา (ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๑๕ การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแสดงข้อมูลและรายได้จากการดำรงตำแหน่ง การประกอบอาชีพ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่น ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม ดูแล กำกับ ตรวจสอบ หรือดำเนินคดีและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น ต้องแสดงข้อมูลและรายได้จากการดำรงตำแหน่ง การประกอบอาชีพ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่น ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลและรายได้ดังกล่าวด้วย (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๑๖ การจัดให้มีหน่วยงานพิเศษเพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีหน่วยงานพิเศษขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำข้อกำหนดและคู่มือการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเอกชน และมีหน้าที่ตอบข้อหารือที่หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๑๗ กำหนดให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๙)

๒.๑๘ บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๗ (ร่างมาตรา ๒๐ ร่างมาตรา ๒๑ ร่างมาตรา ๒๒ ร่างมาตรา ๒๓ และร่างมาตรา ๒๔)

๒.๑๙ กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (ร่างมาตรา ๒๕)

๒.๒๐ กำหนดกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องได้รับโทษหนักขึ้น (ร่างมาตรา ๒๖)

๒.๒๑ บทเฉพาะกาล

กำหนดมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) มาใช้บังคับจนกว่าจะมีระเบียบตามมาตรา ๕ วรรคหก (ร่างมาตรา ๒๗) และกำหนดมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๘)

๒.๒๒ มาตรการรักษาการ

กำหนดให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และประธานกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่ของตน (ร่างมาตรา ๒๙)

: สรุปการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงาน / ส่วนราชการ
ที่เกี่ยวข้อง / ภาคเอกชน / ภาคประชาชน

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

๑. ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) ได้นำข้อมูลดังต่อไปนี้มาใช้ประกอบการพิจารณา

๑.๑ ก่อนการเสนอร่างฯ ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณา ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดประชุมผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท. ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ง. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างฯ สรุปได้ว่า บทบัญญัติของร่างฯ ที่เสนอซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการกระทำการของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมมีขอบเขตกว้างมาก อาจทำให้เกิดการร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นจำนวนมากและอาจทำให้มีการกลั่นแกล้งกันได้ง่าย

๑.๒ เพื่อให้การตรวจพิจารณาร่างฯ เป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ เชิญสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งเป็นกรรมาธิการฯ ที่มีส่วนร่วมในการยกร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อมาชี้แจงเหตุผลความเป็นมา และให้ข้อมูลเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการเสนอร่างฯ โดยนายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ และพล.อ.อ.วีรวิท คงศักดิ์ ได้มาชี้แจงต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ สรุปความได้ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นไปตามนโยบายเร่งด่วนที่รัฐบาลได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเป็นกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีที่มีอยู่ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตฯ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยร่างฯ ที่เสนอในครั้งนี้เป็นการนำร่างฯ ฉบับเดิมที่เคยผ่านสภานิติบัญญัติแห่งชาติในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มาปรับปรุงหลักการให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๕๘) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตฯ และหลักปฏิบัติที่เป็นสากล อาทิ การปรับปรุงนิยามทรัพย์สินคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “ญาติ” การกำหนดเพิ่มเติมหลักการของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การกำหนดกรณีการลาออกหรือพ้นจากตำแหน่งต้องไม่ทำงานในภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่เดิมเป็นเวลาสองปี เป็นต้น

๒. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแจ้งเวียนให้หน่วยงานของรัฐจัดทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น ๘๕ หน่วยงานเสนอความเห็นกลับมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จากนั้น รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาและมีคำสั่งมอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ดังกล่าวกลับมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

โดยได้รับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอความเห็นไปประกอบการพิจารณาด้วย ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป สำนักงานฯ จึงได้นำเรื่องดังกล่าว เสนอต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) อีกครั้ง และโดยมีผู้แทนหน่วยงานที่มีความเห็นและข้อสังเกตสำคัญอันควรได้รับการพิจารณาหรือชี้แจงเพิ่มเติมรวม ๑๘ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกองบัญชาการกองทัพไทย) กระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) กระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางบก) กระทรวงพลังงาน (สำนักงานปลัดกระทรวง) กรมธนารักษ์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) สถาบันวักขินแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ชี้แจงหลักการและเนื้อหาของบทบัญญัติตามประเด็นที่หน่วยงานเสนอความเห็น ตลอดจนได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ บทนิยาม (ร่างมาตรา ๓) ได้ปรับปรุงบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” “คู่สมรส” “ญาติ” “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” และ “ปกติประเพณีนิยม” ตลอดจนเพิ่มบทนิยามคำว่า “กฎ” เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

สำหรับข้อสังเกตของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่มีความเห็นว่า บทนิยามคำว่า “คู่สมรส” และ “ญาติ” กว้างเกินไป ส่วนสถาบันวักขินแห่งชาติ เห็นว่า ควรเพิ่มเติม “ญาติที่เกี่ยวข้องทางการแต่งงาน” เข้าไปในบทนิยามคำว่า “ญาติ” ด้วย ในขณะที่กระทรวงการต่างประเทศ เสนอตัดคำว่า “ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีความเกี่ยวข้องกันโดยทางนิตินัยหรือพฤตินัยออก” เพราะนิยามคำว่า คู่สมรสชัดเจนว่าทั้งทางนิตินัยหรือพฤตินัย คำว่าบุตรบุญธรรมชัดเจนว่าต้องโดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับบุคคลอื่นเห็นว่่าก็ย่อมเกี่ยวข้องกันทั้งทางนิตินัยหรือพฤตินัย เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งมีความเห็นว่า ควรตัดถ้อยคำที่กำหนดถึงความเกี่ยวข้องกันโดยทางนิตินัยหรือพฤตินัย ออก และเสนอให้เพิ่มเติมนิยามคำว่า “ประโยชน์ส่วนบุคคล” กับ “ประโยชน์ส่วนรวม” ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว เห็นควรยินตามร่างที่ผ่านการพิจารณาแล้ว โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้

๑) บทนิยามคำว่า “คู่สมรส” หากมิได้มีการกำหนดบทนิยามไว้ตามร่างฯ คำว่า “คู่สมรส” จะหมายถึง ชายและหญิงจดทะเบียนสมรสกันแล้วอยู่กินกันฉันสามีภริยา ซึ่งมักจะพบผู้หลีกเลี่ยงการตรวจสอบตามกฎหมายโดยการจดทะเบียนหย่าแต่ยังคงอยู่กินกันฉันสามีภริยาอยู่ ทั้งในกฎหมายต่างประเทศในเรื่องนี้หลายประเทศก็มีนิยามในทำนองเดียวกัน เช่น กฎหมายของแคนาดา

๒) บทนิยามคำว่า “ญาติ” ตามร่างเดิมซึ่งผ่านการพิจารณาของสภาพิบัติบัญญัติแห่งชาติในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดขอบเขตไว้ ๘ ข้อ (๗ ลำดับชั้นญาติ) และเป็นปัญหาถกเถียงในสังคม ซึ่งหลังจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณา

ร่างบทนิยามคำว่า “ญาติ” อย่างรอบคอบแล้ว จึงได้ปรับปรุงให้มีความชัดเจน และครอบคลุมเฉพาะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องใกล้ชิดเท่านั้น โดยกำหนดบทนิยามคำว่า “ญาติ” ไว้เพียง ๖ ข้อ (๔ ลำดับชั้นญาติ) และคำนิยาม “ญาติ” เองก็มีที่ใช้เพียงในมาตรา ๗ ว่าด้วยการรับการให้ในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ เมื่อได้ฟังคำชี้แจงของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) แล้ว ผู้ให้ความเห็นพอใจและเห็นด้วย

๓) แม้ว่าจะมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “คู่สมรส” และ “บุตร” ไว้ให้รวมถึงคู่สมรสและบุตรโดยพฤตินัยด้วยก็จริง แต่บทนิยามดังกล่าว เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับฐานความผิดในร่างมาตรา ๕ และมาตรา ๗ จะต้องพิจารณาไปพร้อมกับองค์ประกอบความผิดของการกระทำอื่น ๆ อีก ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้กำหนดองค์ประกอบความผิดในร่างมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๗ ไว้อย่างรัดกุมเพียงพอแล้ว เช่น คู่สมรสและบุตรต้องกระทำโดยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงจะมีความผิด ซึ่งเมื่อฟังคำชี้แจงของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) แล้ว ผู้ให้ความเห็นพอใจและเห็นด้วย

๔) สำหรับถ้อยคำที่กำหนดถึงความเกี่ยวพันโดยทางนิตินัยหรือพฤตินัย ดังที่ปรากฏในตอนท้ายของบทนิยามคำว่า “ญาติ” นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นสมควรให้คงไว้ เพื่อรองรับกรณีบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งบิดามีได้จดทะเบียนรับรองบุตรไว้ แต่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุตรและบิดาโดยทางพฤตินัย เพื่อมิให้อาศัยช่องว่างเพื่อเลี่ยงกฎหมายได้

๕) บทนิยามคำว่า “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดมีข้อสังเกตในการใช้ถ้อยคำใน (๑๐) ซึ่งกำหนดให้ “การให้เดินทาง หรือให้ขนส่งบุคคลหรือสิ่งของ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า” ว่าการใช้ถ้อยคำว่า “โดยปกติทางการค้า” จะอาศัยมาตรฐานหรือเกณฑ์ใดในการพิจารณา และกระทรวงการต่างประเทศได้เสนอให้แก้ไขถ้อยคำใน (๑๓) “การให้รางวัล” เป็น “การให้รางวัลในลักษณะที่จะก่อให้เกิดประโยชน์โดยไม่ชอบ” โดยเสนอว่า ควรเป็นการให้รางวัลในลักษณะที่จะก่อให้เกิดประโยชน์โดยไม่ชอบเท่านั้น ซึ่งเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ถ้อยคำตามร่างฯ มีความชัดเจนและเหมาะสมแล้ว ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฯ ก็ใช้คำนี้เรื่อยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยไม่มีปัญหาใด ๆ จึงสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดและผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศได้ฟังคำชี้แจงของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) แล้ว พอใจและเห็นพ้องด้วย

๖) บทนิยามคำว่า “ปกติประเพณีนิยม” กระทรวงการต่างประเทศเสนอให้เพิ่มเติมถ้อยคำในความหมายของนิยามคำนี้ เป็น “เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกัน ในสังคมด้วย หรือการให้ของที่ระลึกระหว่างการเยือน พบหารือ ประชุมหรือสัมมนาด้วย” ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าถ้อยคำตามร่างฯ มีความชัดเจนและเหมาะสมแล้ว เพราะการให้ของที่ระลึกระหว่างการเยือน พบปะหารือ ประชุมหรือสัมมนาย่อมรวมอยู่ในคำว่า “การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ” ในร่างฯ อยู่แล้ว และคำนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้นำมาจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญ

ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งใช้มานานแล้ว จึงสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม และผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศพอใจและเห็นด้วย

๒.๒ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ร่างมาตรา ๕) ได้แก้ไขเพิ่มเติมการกระทำความผิดซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม โดยกำหนดให้ใช้บังคับแก่การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด และยังได้เพิ่มเติมให้คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา คณะกรรมการบริหารศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐต้องจัดให้มีระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล โดยอย่างน้อยต้องกำหนดในเรื่องยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และสิ่งสาธารณูปโภค

สำหรับข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นดังนี้

ร่างวรรคหนึ่ง

กระทรวงกลาโหมเสนอให้เพิ่มถ้อยคำในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภาเข้าไปด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านการลงประชามติแล้วนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภา หากทำไปเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดอยู่ ย่อมไม่ถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์โดยนัยของความตอนท้ายของร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่งอยู่แล้ว จึงไม่ควรระบุตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา โดยตำแหน่งทั้ง ๖ ตำแหน่งไว้อีก ซึ่งผู้แทนกระทรวงกลาโหมพอใจและเห็นด้วย

ร่างวรรคสอง

สำนักงานอัยการสูงสุด และสถาบันวิจัยแห่งชาติ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับคำว่า "ทรัพย์สินมีราคาเล็กน้อย" ในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ที่จะใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นข้อพิจารณานั้น ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ชี้แจงว่าเป็นถ้อยคำที่มีใช้ในมาตรา ๓๓๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงเป็นถ้อยคำที่มีความชัดเจนเพราะมีแนวทางการใช้การตีความโดยคำพิพากษาศาลอยู่แล้ว ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดและสถาบันวิจัยแห่งชาติพอใจและเห็นด้วย

กระทรวงการต่างประเทศ มีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๒) โดยเสนอเงื่อนไขให้เจ้าหน้าที่ที่ทราบนโยบายหรือร่างกฎหมายอาจเอื้อประโยชน์ต่อกิจการของตน คู่สมรส บุตรหรือบิดามารดา ให้แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลประกอบการพิจารณาด้วย และหากผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลเห็นชอบ ให้ถือว่าเป็นกรณีที่ยกเว้นการกระทำที่จะทำให้ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ ตามร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ต้องเป็นการใช้ทรัพย์สินโดยเจตนาเท่านั้น จึงจะเป็นความผิด ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตฯ ข้อบทที่ ๑๗ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า การกระทำความผิดทางอาญาต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาตามหลักทั่วไปอยู่แล้ว เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดให้รับผิดแม้ได้กระทำโดยประมาทไว้เท่านั้น

(๒๗)

จึงเห็นควรให้คงถ้อยคำในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ไว้ตามร่างเดิม เพราะมีฉะนั้น ต้องเติมคำว่า “โดยเจตนา” ทุกมาตรา

กระทรวงกลาโหม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงาน ที่ตนสังกัดหรือที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ไปเพื่อประโยชน์ของตนหรือผู้อื่นซึ่งให้ทำได้ในกรณีได้รับอนุญาต โดยชอบด้วยกฎหมายหรือกฎ โดยเห็นว่า ควรเพิ่มถ้อยคำ “ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง” ไว้ในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๕) ด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า “ระเบียบและข้อบังคับ” นั้น อยู่ในความหมายของคำว่า “กฎ” แล้ว และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จะนำคำว่า “กฎ” ไปบัญญัติเพิ่มในนิยามศัพท์ ว่า ให้รวมถึงระเบียบ ข้อบังคับด้วย สำหรับกรณี “คำสั่ง” นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า อาจจะนำไปเพิ่มในชั้นการออกระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินของ หน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีจะกำหนด แต่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาในการใช้ดุลพินิจของหน่วยงาน ที่จะออกเป็นคำสั่งได้ ผู้แทนกระทรวงกลาโหมพอใจและเห็นด้วย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีความเห็นเกี่ยวกับ ร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๖) (๗) ว่า การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดลักษณะ การกระทำซึ่งเป็นความผิดอาญาจะขัดต่อหลักที่ว่ากฎหมายอาญาที่มีโทษต้องตราขึ้น โดยองค์กฤษฎีกา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นชอบกับ ข้อสังเกตดังกล่าว โดยได้ตัดความในร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๖) (๗) ออกตามที่สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอมา

ร่างวรรคสาม

กระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นว่า ร่างมาตรา ๕ วรรคสามนี้ ขัดกับ มาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความเห็นว่า การกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเป็นผู้รับผิดชอบตามร่างมาตรานี้ นั้น ยังไม่เหมาะสม เพราะเป็นการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งฯ ที่กว้างเกินไป และไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน จะส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบทางอาญา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว และเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕ วรรคสาม ตามที่ผู้แทนให้ความเห็น

ร่างวรรคหก

กระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางบก) สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูป กฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีข้อสังเกตในทำนองเดียวกันว่า การที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินนั้นอาจทำให้เกิดมาตรฐานในการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินระหว่างหน่วยงานของรัฐที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้การกระทำในลักษณะเดียวกันในหน่วยงานหนึ่งเป็นความผิด อีกหน่วยงานหนึ่ง อาจไม่เป็นความผิด ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างไม่เท่าเทียมกัน คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าวและเห็นสมควรให้เพิ่มความ

ในร่างมาตรา ๕ วรรคหกให้ครอบคลุมถึงการใช้อาหารอุปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โดยให้เพิ่มคำว่า "สิ่งสาธารณูปโภค" เป็น (๕) ของร่างวรรคหก

๒.๓ ความรับผิดของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้กระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร่างมาตรา ๖) แก้ไขเพิ่มเติมบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้กระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ใช้ ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้กระทำการ ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม และเพิ่มความรับผิดของนิติบุคคลที่รับประโยชน์ โดยไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม รวมตลอดถึงกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำนั้น

๒.๔ ของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร่างมาตรา ๗) ได้แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่ปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่หรือราชการอื่น ตามที่รับมอบหมาย แม้จะระบุว่าเป็นการให้ส่วนตัวก็ตามเพื่อให้ชัดเจนและสามารถบังคับใช้กฎหมายได้

สำหรับความเห็นของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเกี่ยวกับร่างมาตรา ๗ วรรคสองว่า การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ตนไม่มีสิทธิรับไว้ต้องรายงานและมอบสิ่งของนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัด ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า สิ่งที่มีมอบให้ นั้น จะตกเป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัด หรือตกเป็นของแผ่นดิน และนอกจากนี้ ตามที่กำหนด "ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป" นั้น ควรกำหนดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นโดยควรแก้ไขว่า "ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖" แล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า การที่ร่างมาตรา ๗ วรรคสองกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ตนไม่มีสิทธิรับไว้ต้องรายงานและมอบสิ่งของนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัดและหน่วยงานเป็นผู้เก็บรักษาหรือจัดการสิ่งนั้น มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากทรัพย์สินที่เจ้าหน้าที่ได้รับไว้ตามมาตรานี้ โดยมากจะเป็นของที่ระลึกและมีมูลค่าไม่สูง หากกำหนดให้ตกเป็นของแผ่นดินจะเกิดความยุ่งยากในการดำเนินการส่งมอบ จึงสมควรให้ตกเป็นของหน่วยงานของรัฐ

ส่วนประเด็นที่สมควรจะกำหนดให้ชัดเจน โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า ถ้อยคำตามร่างฯ เหมาะสมและชัดเจนแล้ว อย่างไรก็ตามได้แก้ไขมาตรา ๗ วรรคสอง เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สำหรับข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และกระทรวงพลังงานที่ว่าอาจเป็นการสร้างภาระให้กับคู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ และควรระบุให้

ชัดเจนว่า เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือความรับผิดชอบทางราชการ โดยตรง เพื่อใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า กรณีดังกล่าวได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อยู่แล้ว ซึ่งเป็นคนละกรณีกับร่างมาตรานี้

นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเห็นว่าการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่จะมีโทษทางอาญาต้องมีเจตนาพิเศษ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว

๒.๕ การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามอำนาจหน้าที่เมื่อมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใด มีพฤติการณ์สื่อว่ากระทำความผิดอันเป็นการเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ร่างมาตรา ๘) และให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๙)

๒.๖ การกำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ทำงานในภาคเอกชน (ร่างมาตรา ๙) ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ด้วยการลาออกหรือเกษียณอายุยังไม่เกินสองปี ทำงานในภาคเอกชนที่เกี่ยวกับกิจการงานทางวิชาชีพ โดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหรืออยู่ในความดูแลของตนในระหว่างวาระการดำรงตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้มีความชัดเจนสอดคล้องกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

สำหรับข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายว่า ควรกำหนดห้ามการเผยแพร่ข้อมูลของทางราชการที่เป็นความลับไว้ในร่างมาตรานี้ด้วยแล้ว เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องกำหนดกรณีดังกล่าวไว้ เพราะการเปิดเผยความลับในราชการเป็นความผิดตามมาตรา ๑๖๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว แต่ประเด็นที่สมควรได้รับการพิจารณาเพิ่มเติมคือ บทบัญญัติห้ามนำข้อมูลที่เป็นความลับไปใช้หรือเปิดเผย ทั้งที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วย ดังนั้น จึงเพิ่มเติมบทบัญญัติกำหนดความผิดเป็นร่างมาตรา ๑๐ และเพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับความผิดดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๓)

๒.๗ การระงับหรือยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่รัฐ กรณีสำนักงานอัยการสูงสุดตรวจร่างสัญญาของรัฐแล้วปรากฏเหตุอันควรเชื่อได้ว่าสัญญานั้นกระทำโดยทุจริต หรือมีการขัดกันของผลประโยชน์ (ร่างมาตรา ๑๑) ได้เพิ่มบทบัญญัติให้สำนักงานอัยการสูงสุดแจ้งความเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐซึ่งจะเป็นคู่สัญญาและหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นสังกัดอยู่ และเสนอร่างสัญญานั้นพร้อมความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีหรือองค์การที่มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีตรวจพบว่าร่างสัญญาดังกล่าวกระทำขึ้นโดยทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับ

ประโยชน์ส่วนรวมซึ่งอาจมีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์อย่างร้ายแรงหรือการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนัยสำคัญ เพื่อให้ระงับการทำสัญญาไว้ก่อน

สำหรับข้อสังเกตของสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการฯ มาตรา ๒๓ สำนักงานอัยการสูงสุดมีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของรัฐตามหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้ว จึงเห็นว่าเพียงพอแล้ว และความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่เห็นว่า ควรกำหนดนิยามคำว่า “นัยสำคัญ” ในร่างมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่งไว้ด้วย เพื่อมิให้เกิดปัญหาการตีความและหยาบคาย (องค์การมหาชน) มีข้อเสนอว่า กระบวนการตรวจร่างสัญญาตามร่างมาตรานี้ สำนักงานอัยการสูงสุดไม่ควรวิเคราะห์จากการอ่านร่างสัญญาเท่านั้น แต่ควรมีการไต่สวนข้อเท็จจริงประกอบด้วย เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ควรกำหนดนิยามคำว่า “นัยสำคัญ” หากแต่สมควรเปิดโอกาสให้ศาลเป็นผู้ใช้อำนาจในการวินิจฉัยเมื่อมีคดีขึ้นสู่ชั้นศาล ทั้งการที่สำนักงานอัยการสูงสุดจะดำเนินการตามมาตรานี้ ก็ต้องมีข้อเท็จจริงซึ่งอาจได้มาจากการไต่สวนหรือทางอื่นประกอบอยู่ด้วยแล้ว จึงสมควรคงไว้ตามร่างเดิม

๒.๘ การกำหนดให้สัญญาของรัฐที่ทำขึ้นโดยทุจริตหรือมีลักษณะเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ตกเป็นโมฆะ (ร่างมาตรา ๑๒) และสัญญาสัมปทาน หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน (ร่างมาตรา ๑๔) รวมตลอดถึงโครงการของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๕) ได้ปรับปรุงบทบัญญัติโดยแยกผลของสัญญาของรัฐทั้งสัญญาทางแพ่งและสัญญาทางปกครอง (ร่างมาตรา ๑๒) สัญญาสัมปทาน หรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน (ร่างมาตรา ๑๔) รวมตลอดถึงโครงการของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๕) ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม หรือได้กระทำขึ้นโดยทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อกำหนดให้หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบดำเนินการไต่สวนและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนเองต่อไป

สำหรับข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นดังนี้

สำนักงานศาลยุติธรรม ในประเด็นสัญญาทางแพ่งตามร่างมาตรา ๑๒ หรือโครงการของรัฐตามร่างมาตรา ๑๕ ซึ่งกำหนดให้ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งทางแพ่งว่าสัญญาหรือโครงการใดมีการกระทำโดยทุจริต โดยให้สัญญาเป็นโมฆะหรือสั่งยุติโครงการ แต่ไม่ได้กำหนดว่าสัญญาที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับใดหรือต้องเป็นโครงการใหญ่เพียงใด อาจทำให้มีคำร้องเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นจำนวนมาก อีกทั้งการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ภายใต้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงควรให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณา ซึ่งเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว แต่หากกำหนดให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณาแล้ว เกิดมีการโต้แย้งคำสั่งดังกล่าว ผู้ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวสามารถอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบได้ อันจะทำให้เกิดความล่าช้าในการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาดังกล่าว จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒ ให้กรณีที่คณะกรรมการ

ป.ป.ช. ได้สวนแล้ว เห็นว่าสัญญาใดมีลักษณะลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้การวินิจฉัยชี้ขาดสิ้นสุดในชั้นศาลเดียว เพราะหากให้คดียึดเยื้อหลายชั้นศาล จะทำให้เอกชนไม่กล้า มาทำสัญญากับรัฐ หรือหากทำก็ต้องคำนวณราคาความเสี่ยงดังกล่าวไว้ ซึ่งจะทำให้ราคาตามสัญญา สูงเกินควร ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒ วรรคสาม และตัดความในวรรคสี่ ออกตามข้อเสนอของผู้แทนสำนักศาลยุติธรรม

สถาบันวศินแห่งชาติ มีความเห็นว่า ควรแก้ไขจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเข้าซื้อจากไม่น้อยกว่าห้าพันคนเป็นไม่น้อยกว่าสามพันคน เพราะจำนวนที่กำหนดมากเกินไป ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หลักการของร่างมาตรานี้ มีความเหมาะสมแล้ว เพราะหากใช้กับคนจำนวนน้อยเกินไป จะทำให้เกิดปัญหาการขัดขวางการทำ สัญญาสัมปทานสำคัญของรัฐได้

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย มีความเห็นว่า การส่งยุติโครงการ สมควรกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้การยื่นคำร้องดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นคดีความนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หลักการของร่างเดิม มีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔ เพื่อให้การยื่นคำร้องเพื่อสั่งยุติหรือทบทวนโครงการของรัฐ ให้ยื่นต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริต และประพฤติมิชอบ เพื่อให้เป็นไปตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม และสอดคล้องกับการแก้ไข เพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒ และเพิ่มวรรคสองกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดเกี่ยวกับ ลักษณะหรือประเภทของโครงการของรัฐที่สมควรเปิดให้มีการยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อระงับการดำเนินงานโครงการหรือสัญญาได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า หากไม่กำหนดในลักษณะดังกล่าว โครงการที่ไม่มีความสำคัญเพียงพอ หรือเป็นโครงการที่มีมูลค่าเล็กน้อยอาจถูกร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างมาตรานี้ได้ ทำให้มีปริมาณคำร้องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินสมควร ดังนั้น จึงเห็นควร ให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕ และเมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขศาลที่จะมีเขตอำนาจพิจารณาสัญญา ตามร่างมาตรา ๑๒ และร่างมาตรา ๑๕ แล้ว จึงได้เพิ่มบทบัญญัติร่างมาตรา ๑๖ เพื่อให้สามารถ ดำเนินการได้ตามกระบวนการพิจารณาของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องด้วย

๒.๙ อำนวยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับสัญญาที่มีลักษณะ ตามมาตรา ๑๒ (ร่างมาตรา ๑๓) ได้เพิ่มบทบัญญัติให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งตรวจพบสัญญา ที่มีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมมีอำนาจเสนอเรื่อง ไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยให้ถือว่า เอกสารและหลักฐาน ที่ตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒.๑๐ หน้าที่แสดงข้อมูลและรายได้ที่ได้จากการดำรงตำแหน่ง การประกอบ อาชีพ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่นของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๗) เพิ่มบทบัญญัติให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

ซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น ต้องแสดงข้อมูลและรายได้ที่ได้จากการดำรงตำแหน่ง การประกอบอาชีพ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลและรายได้ดังกล่าวด้วย

สำหรับข้อสังเกตของ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และสถาบันวักขีนแห่งชาติ ที่มีความเห็นว่า ควรเพิ่มเติมให้มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย แต่เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาข้อเสนอดังกล่าวแล้ว เห็นว่า หลักการของร่างฯ มีความเหมาะสมแล้ว เพราะการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น บัญชีอยู่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของหน่วยงานทั้งสอง จึงควรไปแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว

๒.๑๑ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดให้มีหน่วยงานพิเศษเพื่อรับผิดชอบในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๔) ได้ปรับปรุงบทบัญญัติที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดให้มีหน่วยงานพิเศษเพื่อรับผิดชอบในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้มีหน้าที่จัดทำข้อกำหนดและคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งเพิ่มบทบัญญัติให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่ตอบข้อหารือหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการขัดกันของผลประโยชน์โดยต้องดำเนินการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับข้อหารือ และจะปฏิเสธไม่ตอบข้อหารือเพราะเหตุที่เรื่องนั้นยังไม่เกิดขึ้นไม่ได้ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำการไปตามการตอบข้อหารือของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยสุจริตแล้ว ย่อมไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

สำหรับข้อสังเกตของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ว่า การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องจัดให้มีหน่วยงานพิเศษ เป็นการกำหนดให้มีรายละเอียดและสภาพบังคับให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการ ซึ่งขัดต่อหลักความเป็นอิสระในการบริหารจัดการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องจัดให้มีหน่วยงานพิเศษเป็นการกำหนดโดยกฎหมาย จึงมิได้ขัดต่อหลักความเป็นอิสระในการบริหารจัดการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหลักการของร่างมาตรานี้มีความเหมาะสมแล้ว

๒.๑๒ การกำหนดให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๔)

ข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า ควรกำหนดให้ชัดเจนโดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนหรือวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ และสำนักงานอัยการสูงสุด เห็นว่า ร่างมาตรานี้เข้าซ้อนกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา

(คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๒.๑๓ บทกำหนดโทษ ได้ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เป็นไปตามฐานความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๐ - ร่างมาตรา ๒๔) และเพิ่มเติมโทษ กรณีประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีโทษสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการเข้าชื่อกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต่อประธานรัฐสภาให้ส่งเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระตามกฎหมายว่าด้วยผู้ไต่สวนอิสระต่อไป (ร่างมาตรา ๒๖)

สำหรับประเด็นบทกำหนดโทษความผิดตามมาตรา ๕ (ร่างมาตรา ๒๐) มีความเห็นของหน่วยงาน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ มีความเห็นว่า การกำหนดโทษทางอาญาดังกล่าว ไม่ได้คำนึงถึงมูลค่าความเสียหายหรือเจตนาทุจริต อาจก่อให้เกิดความไม่เหมาะสม เพราะมาตรา ๕ กำหนดรูปแบบการกระทำต้องห้ามไว้หลายประเภท เห็นควรให้กำหนดโทษที่แตกต่างกันโดยพิจารณาแยกแยะการกระทำที่ถือว่าเป็นกรณีที่น่าร้ายแรงกรณีใดเป็นความผิดเล็กน้อย

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เห็นว่า อัตราโทษที่แตกต่างกันระหว่างร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อาจเกิดความสับสนในการบังคับใช้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อสังเกตของหน่วยงานทั้งสองแห่งแล้ว เห็นว่า การกำหนดโทษตามร่างมาตรา ๒๐ มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากโทษตามร่างมาตรานี้ กำหนดไว้ในอัตราโทษจำคุกห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นอัตราโทษที่สูงกว่าการกระทำความผิดลักษณะเดียวกันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยโทษตามร่างมาตรานี้ ไม่มีการกำหนดครว้างโทษขั้นต่ำไว้ จึงเป็นการกำหนดให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้ตามที่เห็นสมควรกับความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิดได้

๒.๑๔ การกำหนดความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (ร่างมาตรา ๒๕) กระทรวงกลาโหมมีข้อสังเกตว่า การกำหนดให้ขึ้นศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบอาจกระทบอำนาจศาลทหาร ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๔ มีบทบัญญัติรองรับการดำเนินคดีในศาลทหารสำหรับบุคคลที่อยู่ในอำนาจของศาลทหารไว้แล้ว

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นว่า ควรกำหนดให้บรรดาความผิดตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นคดีทุจริต

และประพจน์มิชอบซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขร่างมาตรา ๒๕ ตามความเห็นของหน่วยงานทั้งสองแห่ง เพื่อความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๒.๑๕ บทเฉพาะกาล กำหนดมิให้นำบทบัญญัติในเรื่องการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่สังกัดหรือที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ไปเพื่อประโยชน์ของตนหรือผู้อื่นตามร่างมาตรา ๕ วรรคสอง (๖) มาบังคับใช้จนกว่าจะมีระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร่างมาตรา ๒๗) และมีให้นำบทบัญญัติเรื่องการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ซึ่งไม่ถึงสองปีทำงานในภาคธุรกิจเอกชนตามร่างมาตรา ๔ มาใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๘)

๓. การดำเนินการในส่วนของสำนักงาน ป.ป.ช.

๓.๑ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดทำเว็บไซต์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ผ่านช่องทางเว็บไซต์ www.nacc.go.th/COI โดยมีกำหนดการรับฟังตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ทั้งนี้ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการจัดทำข่าวประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ทางช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือข่าวประชาสัมพันธ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

๓.๒ สรุปผลการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑) มีการทำหนังสือขอร่างฯ เพื่อประกอบการศึกษาและแสดงความคิดเห็น จำนวน ๑ ราย

๒) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์ ได้แก่

- สำนักข่าวอิสรา โดยมีการแชร์ข้อมูลผ่าน facebook จำนวน ๔๗ ราย
- สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า โดยมีการแชร์ข้อมูลผ่าน facebook

จำนวน ๔๕ ราย

๓) สรุปข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างฯ ผ่านช่องทางเว็บไซต์ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๖.๓๐ น. ดังนี้

- จำนวนผู้เข้าชมร่างฯ บนเว็บไซต์ จำนวน ๖๑๑ ราย
- มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๖ ราย โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

๑. เสนอให้มีมาตรการกั้นกรองร่างสัญญาที่หน่วยงานของรัฐทำขึ้น โดยให้เสนอร่างสัญญาต่อหน่วยงานตรวจสอบก่อน เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

๒. ไม่เห็นด้วยที่จะกำหนดให้องค์กรตรวจสอบมีอำนาจในการพิจารณาตัดสินเสมือนเป็นองค์กรศาล การจะพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นความผิดและการกำหนดโทษควรเป็นอำนาจของศาล

๓. เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินี้ เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

๑) การป้องกันมิให้มีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมจะทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงตรง

(๓๕)

๒) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
เป็นสาเหตุของการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓) การป้องกันมิให้มีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับ
ประโยชน์ส่วนรวมจะช่วยลดการระด้านงบประมาณให้แก่ภาครัฐ

๔) การกำหนดให้สัญญาที่ทำขึ้นโดยทุจริตหรือที่มีการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์เป็นโมฆะจะทำให้รัฐไม่ต้องจ่ายค่าเสียหายเพราะการทำสัญญาโดยทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

๕) ร่างพระราชบัญญัตินี้เปิดช่องให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน
การตรวจสอบสัญญาที่ทำขึ้นโดยทุจริตหรือที่มีการขัดกันระหว่างประโยชน์

รายงานสรุปผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

๑. ความเป็นมา

คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (มีนายปรีชา เลิศกมลมาศ (กรรมการ ป.ป.ช.) เป็นประธานอนุกรรมการฯ) ในการประชุมครั้งที่ ๘ - ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาตามข้อหารือของผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่หยิบยกกรณีสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ทั้งนี้ เพื่อนำความเห็นดังกล่าวประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี และเพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งได้กำหนดเงื่อนไขในการตรากฎหมายไว้ว่า ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

ที่ประชุมจึงมีมติเห็นชอบ ตามข้อเสนอของผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ตามมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้มีการประชาสัมพันธ์รับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางแก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของร่างพระราชบัญญัติฯ

๒. การดำเนินการ

๒.๑ สำนักมาตรการป้องกันการทุจริตได้มีหนังสือที่ ๐๓/สมก./๐๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ขอความอนุเคราะห์ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. จัดทำเว็บไซต์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. โดยมีรูปแบบในการรับฟังข้อมูลเช่นเดียวกับการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทั้งนี้ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศได้จัดทำเว็บไซต์เพื่อเป็นช่องทางการรับฟังความคิดเห็นที่เว็บไซต์ www.nacc.go.th/COI

๒.๒ ประธานอนุกรรมการเพื่อศึกษาปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (นายปรีชา เลิศกมลมาศ (กรรมการ ป.ป.ช.)) ได้มอบหมายให้ดำเนินการประสานสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. และช่องทางในการรับฟังความคิดเห็น

ทั้งนี้ มีกำหนดการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

๒.๓ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการจัดทำข่าวประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ตามช่องทางต่าง ๆ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้แก่ หนังสือข่าวประชาสัมพันธ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น สำนักข่าวอิสรา หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า เป็นต้น

๓. สรุปผลการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓.๑ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ นายบุญเลิศ พวงลดา ตำแหน่ง ครูเกษียณ สพป. พจ.๒ มีหนังสือถึงสำนักมาตรการป้องกันการทุจริต ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ เพื่อขอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. เพื่อประกอบการศึกษาและแสดงความคิดเห็นประกอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

ทั้งนี้ สำนักมาตรการป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือส่งร่างพระราชบัญญัติฯ และช่องทางการรับฟังความคิดเห็น ตามหนังสือที่ ปช ๐๐๐๓/๐๑๒๐ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ และในวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ นายบุญเลิศ พวงลดา ได้มีหนังสือถึงสำนักงาน ป.ป.ช. ปรากฏข้อความว่า “ได้รับเอกสารแล้ว ขอขอบคุณมาก จากการอ่านร่าง พรบ. ผมคิดว่าเหมาะสมดีมาก”

๓.๒ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์ สำนักข่าวต่าง ๆ มีรายงานการเข้าชม หรือแชร์ข้อมูลต่อมีดังนี้

๑) สำนักข่าวอิสรา รายงานการแชร์ข้อมูลผ่าน Facebook จำนวน ๔๗ ราย

๒) สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า รายงานการแชร์ข้อมูลผ่าน Facebook จำนวน ๔๕ ราย

๓.๓ สรุปข้อมูลจากการรับฟังความเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. บนเว็บไซต์ สำนักงาน ป.ป.ช. ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. ดังนี้

๑) จำนวนผู้เข้าชมร่างพระราชบัญญัติฯ บนเว็บไซต์ จำนวน ๖๔๘ ราย

๒) มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๗ ราย โดยมีรายละเอียดสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

(๑) อยากเสนอให้มีมาตรการกลั่นกรอง ร่างสัญญาที่หน่วยงานของรัฐทำขึ้นเสนอต่อหน่วยงานตรวจสอบก่อนเพื่อจะได้เป็นแนวทางป้องกัน ก่อนที่ความเสียหายจะเกิดขึ้น

(๒) ไม่เห็นด้วยเพราะองค์กรตรวจสอบจะมีอำนาจพิพากษาว่าใครผิดเสมือนศาลสูงสุดไม่ได้ ข้อเสนอแนะควรอยู่ภายใต้กรอบอำนาจของศาลเป็นผู้ตัดสินว่าใครผิดหรือไม่จึงจะเป็นการยุติธรรมแก่ผู้ถูกพิพากษาว่าเขากระทำผิดและศาลจะเป็นผู้กำหนดว่าจะลงโทษตามสิ่งที่เขากระทำผิดจริง

(๓) สมควรให้บังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ เนื่องจาก ๑) การขัดกันแห่งผลประโยชน์จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอนเอียง การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์จะทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงตรง ๒) การขัดกันแห่งผลประโยชน์เป็นสาเหตุสำคัญให้เกิดการทุจริต การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์จะเป็นการป้องกันการทุจริตไปในตัวด้วย ๓) การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์เป็นการลดการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐโดยไม่จำเป็น เช่น กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำทรัพยากรของรัฐไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ๔) การกำหนดให้สัญญาที่หน่วยงานของรัฐเป็นคู่สัญญาเป็นโมฆะหากสัญญานั้นดำเนินการโดยทุจริต หรือโดยขัดกันแห่งผลประโยชน์ จะทำให้รัฐไม่เสียค่าจ้างจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๕) กฎหมายฉบับนี้เปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกาแจ้งเรื่องสัญญาหรือโครงการของรัฐที่ดำเนินการโดยทุจริตหรือโดยขัดกันแห่งผลประโยชน์เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ

(๔) กรณีของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น รองผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ปลัดส่วนท้องถิ่น และข้าราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ให้มีผลประโยชน์ทับซ้อน และไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับผู้รับจ้าง ทั้งเครือญาติ และมีบทบาทพิเศษเด็ดขาด และให้ตัดอำนาจเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับขบวนการจัดซื้อจัดจ้างและให้มีบทลงโทษที่เหมาะสมแก่เหตุที่กระทำถึงขั้นสูงสุด เพราะปัจจุบันท้องถิ่นมีการทุจริตมากที่สุด และขอให้ยุบ ปปช.จังหวัด เพราะมีแค่คนในจังหวัดเป็นคณะกรรมการ จึงเห็นเหตุแห่งการช่วยเหลือกันเป็นคนรู้จักกัน จึงไม่มีประโยชน์ที่จะให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ช.จังหวัด

๔. การเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๑/๒๕๖๐) และ Checklist

สำนักมาตรการป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ช. หัวข้อข่าวประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ สามารถดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ <https://www.nacc.go.th/images/bpam/coiReport.pdf>

.....
๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

หน้าแรก | บริการช่วยเหลือ | ข่าวสารและกิจกรรม | ข่าวสารประชาสัมพันธ์ | ข่าวประชาสัมพันธ์ | ข่าวประชาสัมพันธ์

ขอเชิญชวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

สำนักงาน ป.ป.ช. โดยคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งมีนางอริษา เลิศกมลมาศ กรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานอนุกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายต่างๆ ร่วมเป็นอนุกรรมการ อาทิ นายวิเชียร วีระศิริ อธิบดีกรมการ ป.ป.ช. ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.บรรดาศิทธิ อรรถกาน โพลอากาศเอก วีรวิห คงศักดิ์ ศาสตราจารย์ ดร. กายสิทธิ์ วงศ์ภักดิ์ ได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ประเด็นดังกล่าว โดยคณะร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... อยู่ระหว่างการจัดวางมาตรการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้เป็นการรับและให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนการประกาศใช้กฎหมาย ตามบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อสำนึกในระบอบการปกครองที่วางเกิดขึ้นจากกฎหมายดังกล่าวอย่างรอบด้านและเป็นธรรม ประกอบกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบและปฏิบัติภารกิจพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดำเนินการขอรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... เพื่อให้ได้ความรู้ ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับร่างกฎหมาย ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายดังกล่าว

สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงขอเชิญชวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ไปทแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... โดยส่งความคิดเห็นไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ป.ป.ช. เลขที่ 361 ถนนพหลโยธิน ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 หรือเสนอความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ www.nacc.go.th และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ป.ป.ช. โทร 0 2528 4800 โทร 5809

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2560

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ...

นางสาว ศศก. ดวงจิตจรณานันท์
เรือนร่างที่ ๘๘/๒๕๖๐

บันทึกผลการและเหตุผล
ระบอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชย
ระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
พ.ศ. ...

หลักการ
วินิจฉัยกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับ
ประโยชน์ส่วนรวม

เหตุผล

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ...

https://www.nacc.go.th/main.php?username=CCI

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ...

Form 1: ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อองค์กร (หน่วยงานราชการ, รัฐวิสาหกิจ, บริษัท, ห้าง, ร้าน, NGO)
- ชื่อ-สกุล
- อาชีพ
- อายุ
- อาชีพ
- e-mail
- จังหวัด
- ปีเกิด

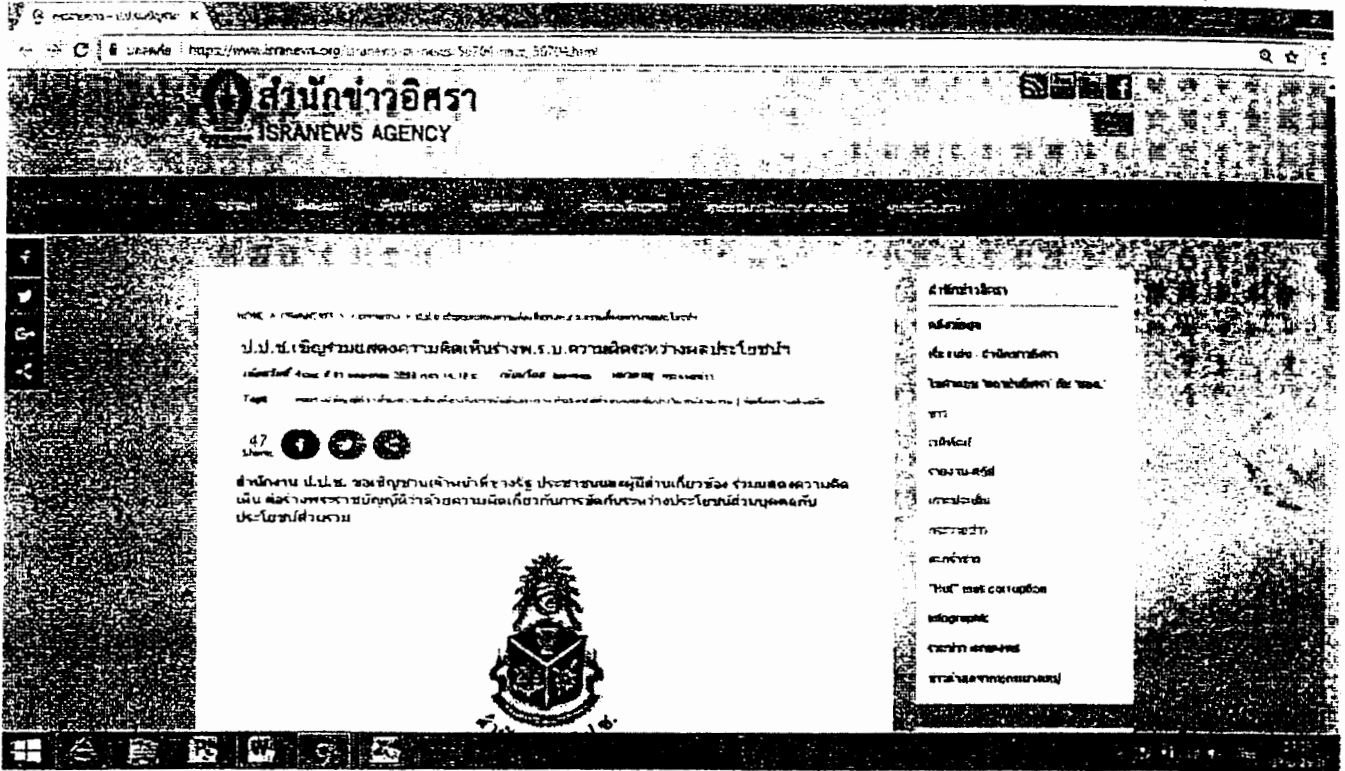
Form 2: แสดงความคิดเห็น

1. ชื่อและนามสกุล/ความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโชชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ...

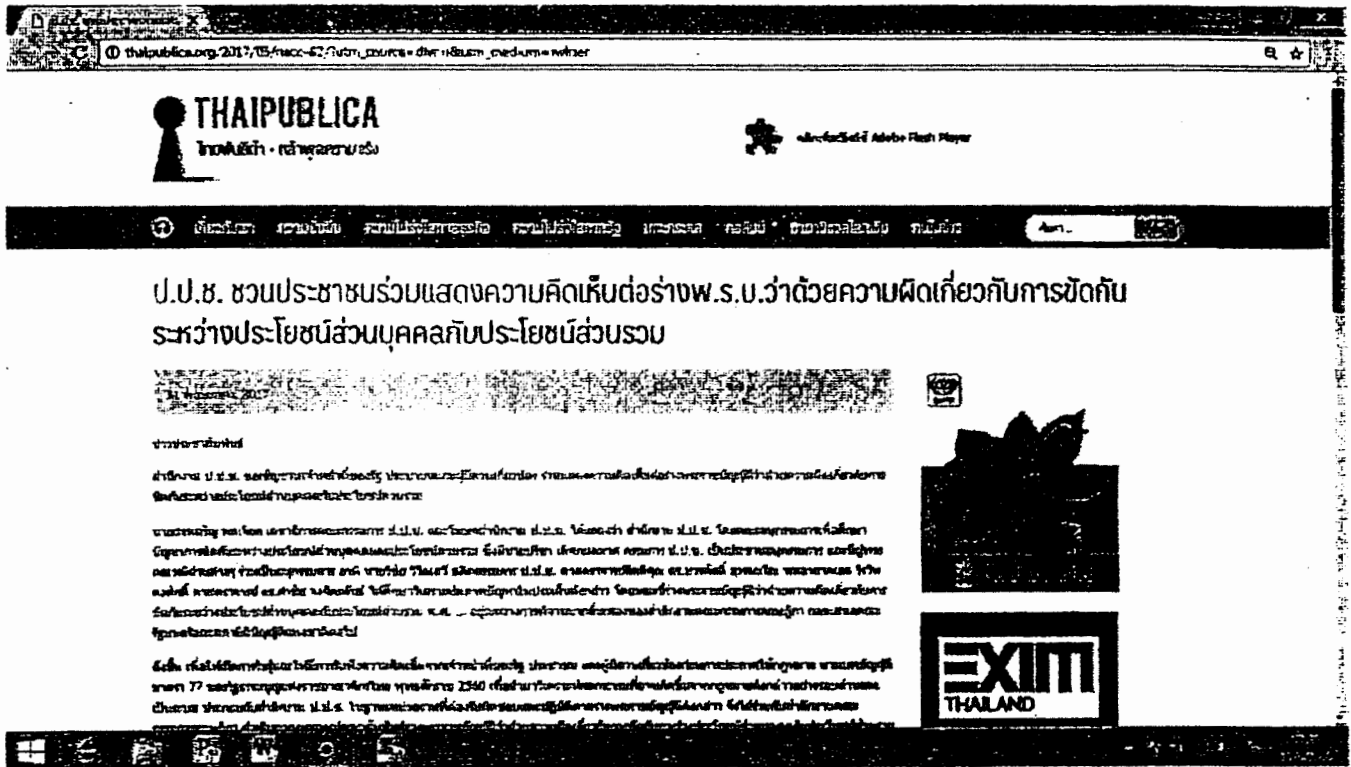
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 00000620

© ปี พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักงาน ป.ป.ช.

https://www.isranews.org/isranews-pr-news/๕๖๗๐๔-nacc_๕๖๗๐๔.html

http://thaipublica.org/๒๐๑๗/๐๕/nacc-๘๖/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter

Ukraine | https://www.nacc.go.th/main.php?fileaname=index

	<p>พจนานุกรมศัพท์บัญญัติฉบับใหม่ ตรวจการณ (13/07/2560)</p> <p>ประกาศตารางแสดงวงเงินงบประมาณและ ราคากลางโครงการพัฒนาชุมชนข้อมูล เครือข่ายการสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์ องค์กร (12/07/2560)</p> <p>ประกาศตารางแสดงวงเงินงบประมาณและ ราคากลาง โครงการพัฒนาชุมชนข้อมูล เครือข่ายการสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์ องค์กร เพื่อการพัฒนาเครือข่ายหมู่บ้าน/ ชุมชนข้อมูลภาค (ป.ป.ช.) หนังสือคู่มือการ เฝ้าระวังการทุจริต ฉบับประชาชน ชุดที่ 1 - 2</p> <p>รายชื่อผู้มีขึ้นของประกาศราคาซื้อรถยนต์ ตรวจการณ จำนวน 9 คัน (21/06/2560)</p> <p style="text-align: right;">ยื่นฟ้องหมิ่น</p>	<p>พ.ป.ช. (๑๖/๐๖/๒๕๖๐)</p> <p>ป.ป.ช. ขอความร่วมมือคดีผู้ว่าการ ททท. ทำเรื่องคดีปกติ กระบวนการยกเลิกขึ้นบัญชี (24/03/2560)</p> <p>ความคืบหน้าคดีชี้แจงข้ามชาติ โอลิมปิก (09/03/2560)</p> <p style="text-align: right;">ยื่นฟ้องหมิ่น</p>	
	<p>ข่าวประชาสัมพันธ์ ๒๕๖๐</p> <p>ภาพกิจกรรมมอบทุนการศึกษาแก่บุตร ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปี 2560 (22/07/2560) </p> <p>ภาพมอบพรหมสารรับฟังความคิดเห็นของ เครือข่ายและภาคราชการต่อโครงการที่อาจ เกิดขึ้นของทางพระราชบัญญัติว่าด้วยความ ผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงทางไซเบอร์ผ่าน บุคคลในโซเชียลมีเดียรวม พ.ศ. ... (เรื่อง ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๐) และ Checklist (21/07/2560)</p> <p>คืนชีพบท "สุจริตธรรมด้า" โดย พระ พรหมปณฺฑิต (20/07/2560) </p> <p style="text-align: right;">ยื่นฟ้องหมิ่น</p>	<p>มติ-ธรรมาภิบาล ป.ป.ช. ขอ</p> <p>ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตาม มาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบ ปรามการฟอกเงินตามกฎหมาย ป้องกันการฟอกเงินและการฟอกเงินอาชญากรรม อาชญากรรมทางอาชญากรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ (กลุ่ม Al-Qaida) ประกาศสำนักงน ป.ป.ช. ที่ ๑๖/๒๕๖๐ (25/07/2560)</p> <p>ป.ป.ช. ส่งข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ใน การรายงานผลการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินอาชญากรรม ตามมติหรือคำสั่ง รักษาความลับราชการ (20/07/2560)</p> <p>ป.ป.ช. ส่งข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลและชาว งานที่เกี่ยวข้อง ในการรายงานผลการป้องกัน การฟอกเงิน ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม</p>	

Ukraine | https://www.nacc.go.th/images/bpam/coiReport.pdf

pdf 1 / 34

นาง อี สอน สุวรรณภานนท์
เมื่อวันที่ ๑๖/๗/๒๕๖๐

ข้าพเจ้ามีหน้าที่รับผิดชอบ
ประจำกองบริหารการยุติคดีว่าพจนานุกรมศัพท์บัญญัติ
ราชบัณฑิตยสถาน กองพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ
ป.ป.ช.

นาง อี สอน

โดยที่ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ
นาง อี สอน

นาง อี สอน

โดยที่ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ
นาง อี สอน

นาง อี สอน

โดยที่ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ
นาง อี สอน

นาง อี สอน

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการ ตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา นี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)